

Biuletyn

informacyjny

10/2020

Wyższe stawki płatności
w działaniu *Rolnictwo ekologiczne PROW 2014-2020*

EUFORIA

Najpopularniejsza odmiana pszenicy ozimej w Polsce

Teledetekcja w pracach PIORiN

Zmiana warunków handlu
ze Zjednoczonym Królestwem Wielkiej Brytanii
i Irlandii Północnej

Nawet pół miliona złotych na inwestycje
w małe przetwórstwo

#KupujŚwiadomie

Jakość i pochodzenie żywności mają znaczenie

ZAPRASZAMY NA POLSKI EBAZAREK www.polskiebazarek.pl

Rolniku!

Chcesz sprzedać swoje produkty?

- wejdź na stronę www.polskiebazarek.pl
- bezpłatnie zarejestruj swoje ogłoszenie
- zyskaj darmową promocję
- sprzedawaj swój towar bez udziału pośredników i zarabiaj!

Konsumencie!

Chcesz kupić polskie produkty najwyższej jakości?

- wejdź na stronę www.polskiebazarek.pl
- poznaj ofertę lokalnych producentów rolnych
- kupuj produkty rolne bez marży pośredników

Cudze chwalicie, swoje poznajcie!

Na **polski ebazarek** zaprasza Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi wraz z jednostkami doradztwa rolniczego

MINISTERSTWO
ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI

Krajowa Sieć
Obszarów Wiejskich

Program
Rozwoju
Obszarów
Wiejskich
na lata 2014-2020

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

W numerze:

MRiRW

Jakie zbiory w tym roku?	4
Wyższe stawki płatności	7
w działaniu <i>Rolnictwo ekologiczne</i> PROW 2014-2020	
„Dobrostan zwierząt” także dla owiec	8
3 mln szczęśliwych krów i świń	9
Sukces arabskich koni polskiej hodowli	10
Sposoby na polne gryzonie	11
Ubezpieczyciel źle cię potraktował?	12
Możesz zwrócić się po pomoc	
W szkołach „ministerialnych” bez problemów	13
Nauka na rzecz ochrony klimatu	14
EUFORIA	15
Najpopularniejsza odmiana pszenicy ozimej w Polsce	
Teledetekcja w pracach PIORiN	17
Nadzór nad importem pasz z krajów trzecich	18
Zmiana warunków handlu	19
ze Zjednoczonym Królestwem Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej	
Miliony dla kół gospodyń wiejskich	23
Miód spadziowy z Beskidu Wyspowego w unijnym rejestrze	26

ARiMR

Nawet pół miliona złotych na inwestycje w małe przetwórstwo	28
Do 100 tys. euro rocznie za wspólne działanie	29
Młody rolnik inwestuje w maszyny	30
W placówkach ARiMR można potwierdzić lub założyć Profil Zaufany	31

KOWR

#KupujŚwiadomie	32
Jakość i pochodzenie żywności mają znaczenie	
Paszportyzacja polskiej żywności	36

KRUS

Bezpieczna wieś	38
Nowe działania prewencyjne KRUS	40

Ministerstwo Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

Agencja Restrukturyzacji
i Modernizacji Rolnictwa

Zdaniem ministra

Jan Krzysztof Ardanowski, minister rolnictwa i rozwoju wsi

Szanowni Państwo!

W demokracji zmiany na stanowiskach ministra nie są niczym dziwnym, na stanowisku Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi również.

Tymi słowami witałem się z Państwem ponad dwa lata temu. Dziś je powtarzam i podtrzymuję, kończąc moją misję na stanowisku Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Pełnienie tej funkcji było dla mnie zaszczytem, któremu towarzyszyło poczucie dużej odpowiedzialności. Sprawowanie jej jest służbą publiczną, służbą na rzecz rolników i mieszkańców obszarów wiejskich. Całe moje życie związane było i jest z rolnictwem. Jestem współautorem Programu Rolnego PiS, a zatem w naturalny sposób czułem się odpowiedzialny za jego realizację.

Odszedłem, bo nie godzę się na ustawę PiS o ochronie zwierząt, którą uważam dla polskiej wsi za szkodliwą. Moje odejście nie jest elementem rekonstrukcji rządu, która jest naturalna w demokracji, lecz wynika z własnej decyzji.

Projekt nowelizacji ustawy o ochronie zwierząt nie był przedmiotem kampanii wyborczej, a co nie mniej ważne – nie był konsultowany z nikim ze środowiska wiejskiego. Nie był także konsultowany z Ministrem Rolnic-

twą i Rozwoju Wsi, który prowadził w resorcie zaawansowane prace nad dobrostanem zwierząt. Choć w PiS jestem od prawie dwudziestu lat, nie szczędząc swoich sił i poświęconego, nawet kosztem rodziny, czasu, to przede wszystkim ponoszę odpowiedzialność wobec swoich wyborców. Godząc się na proponowane rozwiązanie, nie mógłbym tym ponad 80 tysiącom ludzi spojrzeć prosto w oczy. Wzajemne zaufanie to dar, który buduje się latami, i nie ma takich okoliczności, które dla własnego bezpieczeństwa zawodowego pozwoliłyby postąpić inaczej niż tak, jak postąpiłem. Dla mnie zobowiązanie wobec rolników jest ważniejsze niż zalecenia partii.

Dziękuję wszystkim za poparcie. To dla mnie bardzo ważne, bo to świadczy, że zachowałem się tak, jak należało.

Żegnając się z Państwem na łamach „Biuletynu Informacyjnego” przedstawiam, oczywiście w dużym skrócie to, co zrobiłem od 20 czerwca 2018 r. sprawując urząd Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Jednym z najważniejszych wyzwań w tym czasie była sytuacja związana z suszą, która wystąpiła rok po roku, w latach 2018 i 2019. Pomimo wielu perturbacji związanych z pandemią koronawirusa, wypłacona została rolnikom największa pomoc suszowa w naszej historii. Łącznie była to kwota 4,5 mld zł. Takiej pomocy nie udzielał żaden kraj w UE.

Udzielona też była pomoc państwa w zakresie paliwa rolniczego, wapnowania gleb, czy w zbiórce odpadów foliowych z gospodarstw. Ponadto uruchomiony został program nawodnień i retencji wodnej. Specjalne działania zostały także podjęte w związku z pandemią koronawirusa.

Wobec tego wyzwania, przed którym stanął cały nasz współczesny świat, ważne było szybkie udrożnienie kanałów dystrybucji i transportu żywności. Po pierwszym okresie pandemii funkcjonowały one już normalnie. Równoległe niezbędne było wprowadzenie regulacji dotyczących możliwości przyjazdu i pracy pracowników sezonowych. Zwrócę uwagę, że tylko w rolnictwie obowiązywały szczególne przepisy dotyczące pracowników sezonowych i odbywania przez nich kwarantanny na terenie gospodarstwa z jednoczesną możliwością wykonywania pracy. Dzięki tym rozwiązaniom w naszych gospodarstwach mogło podjąć pracę sezonową ok. 10 tysięcy pracowników, zwłaszcza z Ukrainy.

Istotnym działaniem było także intensywne poszukiwanie rynków zbytu. Na stronie internetowej ministerstwa

utworzona została specjalna zakładka dotycząca zapotrzebowania na żywność w różnych krajach świata.

Wielką pomocą dla wybranych sektorów rolnictwa, wyraźnie dotkniętych skutkami koronawirusa w pierwszych miesiącach pandemii, jest realizowane obecnie wsparcie w wysokości ponad 1,2 mld zł.

Nie mniej ważne od eksportu było i jest zwiększenie aktywności w celu lokowania żywności także na rynku wewnętrznym. Wprowadziliśmy znaczne ułatwienia, zwłaszcza dla mniejszych gospodarstw, aby mogły sprzedawać swoje produkty bezpośrednio na rynek w ramach krótkich łańcuchów dostaw. Dotyczyły one rolniczego handlu detalicznego, sprzedaży bezpośredniej i małych rzeźni. Dziś z rozwiązań tych korzysta już kilkadziesiąt tysięcy rolników. Powinny one pozostać, jako ważny element polskiej wsi. Jest to także narzędzie, które pomoże rolnikom dostarczać żywność prosto do konsumentów.

Bardzo dynamicznie rozwija się internetowa sieć sprzedaży poprzez aplikacje uruchamiane przez ośrodki doradztwa rolniczego w całym kraju. Coraz większą popularnością cieszy się także aplikacja Polski e-bazarek, która pozwala na eliminowanie zbędnych pośredników.

Jestem przekonany, że nie tylko środki publiczne powinny wspierać rolników, ale ich dochody powinny pochodzić przede wszystkim z produkcji rolnej.

Przed nami nowe wyzwania, które jednocześnie są i szansą, i zagrożeniem. Nowa polityka rolna UE może być zagrożeniem, jak np. z powodu odejścia od biopaliw tzw. I generacji. Niekorzystne zjawiska się kumulują. Wiele rynków rolnych stało się bardzo trudnymi.

Zwracam uwagę, że rynek mleka na świecie jest już bardzo nasycony. Komplikuje się też sytuacja na rynku buraka cukrowego wypieranego z powodu tańszego cukru z trzciny cukrowej i przepisów zniechęcających do spożywania cukru.

Warto mieć też w pamięci wyjątkowo trudną sytuację na rynku jabłek, jaka miała miejsce dwa lata temu. Podjęte wówczas działania doprowadziły jednak do poprawy sytuacji skupowej i ceny podniosły się do poziomu oczekiwanego przez sadowników. W ten sposób 600 mln złotych trafiło do sadowników nie do spekulantów. Liczę, że takie działania stymulujące będzie podejmować tworzona Grupa Spożywcza, nad powołaniem której dalsze prace prowadzone są w Ministerstwie Aktywów Państwowych. Również zmiany, jakie zaszły w instytucjach obsługujących rolników przyniosły oczekiwane rezultaty – przyspieszone zostało rozpatrywanie wniosków i nastąpił znaczny rozwój

cyfryzacji, który z pewnością będzie dalej postępował.

Korzystne zmiany przyniosło znakowanie żywności krajami pochodzenia. Wzrosło zainteresowanie konsumentów, którzy świadomie wybierają teraz polskie produkty.

Analiza możliwości eksportowych na świecie pokazuje wyraźnie, że w niektórych branżach, szczególnie dotyczy to mięsa, jedynymi realnymi rynkami są kraje muzułmańskie. Rynki, o które musimy szczególnie zabiegać, to rynki Zatoki Perskiej, Afryki Północnej i Zachodniej, Azji Centralnej i Południowo-Wschodniej, czyli tam, gdzie żyją muzułmanie, którzy oczekują określonego sposobu ubijania zwierząt i pozyskiwania mięsa.

Jeżeli my rezygnujemy z powodów ideologicznych z uboju rytualnego, to musimy zdawać sobie sprawę, że skutki ekonomiczne dla polskiego rolnictwa będą dramatyczne.

Podkreślam, że tzw. piątka dla zwierząt jest oparta na fałszywej aksjologii, sprzeczna z tradycją europejską i chrześcijaństwem, a także z judaizmem i islamem. Jest ustawą, która bardzo mocno zaszkodziła wizerunkowi Prawa i Sprawiedliwości na obszarach wiejskich.

Od początku sprawowania urzędu zabiegałem o należny polskiej wsi szacunek, o pamięć jej ofiary krwi w najważniejszych momentach naszej historii, o jej wielkim wkładzie w całe nasze życie społeczne i kulturalne.

Dziś wieś rozumie swoją wartość, rozumie swoją siłę. W ostatnich latach na polskiej wsi zachodzi rewolucja godności. Rolnicy przestają czuć się kimś gorszym. Wieś przestaje być miejscem, gdzie ludzie żyją z konieczności, a nie z wyboru.

Pamiętajmy, że dzięki wsi mamy bezpieczeństwo żywnościowe i rozwój wielu obszarów Polski. Historia jest najlepszym nauczycielem. Warto wyciągać z niej wnioski i starać się nie popełniać tych samych błędów. Pamiętajmy też, że aby można było skutecznie sprawować władzę, konieczne jest zaufanie wsi do tych, którzy rządzą.

Swojemu następcy życzę powodzenia, bo ta niełatwa służba ma właśnie służyć przede wszystkim polskiej wsi. Jestem przekonany, że zabieganie o warunki życia i dochody mieszkańców wsi nie jest działaniem partykularnym na rzecz jednej grupy społecznej, kosztem innych mieszkańców naszego kraju. Rozwinięta, nowoczesna, zamożna wieś, radząca sobie w zmieniającym się świecie, oparta w sferze wyznawanych wartości na tradycji europejskiej, chrześcijańskiej i patriotyzmie jest potrzebna wszystkim Polakom. Jest potrzebna naszej Ojczyźnie.

Jakie zbiory w tym roku?

Korzystna pogoda pozwoliła na zakończenie prac żniwnych (oprócz kukurydzy) pod koniec sierpnia. W większości województw dostarczane do skupu ziarno było suche, dobrej lub bardzo dobrej jakości. Zboża były skupowane na bieżąco.

■ Zbiory zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi

Zgodnie z szacunkami przedstawionymi przez Główny Urząd Statystyczny zbiory zbóż podstawowych (bez kukurydzy) z mieszankami zbożowymi wyniosą w 2020 r. 27,9 mln t, tj. o 11% więcej w porównaniu do zbiorów ubiegłorocznych,

w tym: pszenicy 11,6 mln ton (+5%), żyta 2,9 mln ton (+16%), jęczmienia 3,7 mln ton (+9%), owsa 1,5 mln ton (+25%).

■ Zbiory kukurydzy

W drugiej dekadzie września rozpoczęły się zbiory kukurydzy – czerwcowe deszcze znacznie

poprawiły stan tej uprawy. Szacuje się, że zbiory kukurydzy w bieżącym roku wyniosą ponad 4 mln ton, w porównaniu do 3,7 mln ton w roku 2019.

■ Zbiory zbóż w Unii Europejskiej

W Unii Europejskiej zbiory zbóż (ze względu na suszę, zwłaszcza we Francji i w Niemczech oraz nadmierne opady deszczu, przede wszystkim na Węgrzech i w Rumunii) będą o 6% niższe w porównaniu do roku ubiegłego i wyniosą 280 mln ton, w tym o ok. 13%

spadną zbiory pszenicy. Spośród krajów unijnych znaczny wzrost plonów i zbiorów notuje się oprócz Polski, także w Hiszpanii. Spadek zbiorów nastąpił natomiast we Francji (17%), Niemczech (8%) oraz Rumunii (23%). Mniejsza produkcja zbóż w UE może przyczynić się do zmniejszenia presji na obniżanie cen polskiego zboża, z uwagi na jego wysoką produkcję w kraju.

■ Ceny zbóż na rynku krajowym

W I półroczu 2020 r. ceny pszenicy w kraju kształtowały się na znacząco wyższym poziomie niż w roku 2019. Wzrost cen zbóż był spowodowany m.in. niepewnością na rynku co do poziomu zbiorów w związku z wiosenną suszą oraz rekordowym popytem eksportowym na polskie zboża. W okresie żniw odnotowano natomiast typowy dla tego okresu spadek cen, na skutek zwiększonej podaży ziarna na rynek. Z danych Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW wynika, że w drugim tygodniu września br. cena pszenicy konsumpcyjnej wynosiła średnio 727 zł/t – tj. o 4% więcej od ceny z początku sierpnia i ponad 6% więcej od ceny ubiegłorocznej. W przypadku pszenicy paszowej średnia cena wyniosła 711 zł/t i była wyższa prawie o 3% w porównaniu do ceny sprzed miesiąca i sprzed roku. Cena żyta konsumpcyjnego wyniosła średnio 511 zł/t – była to cena o 3,6% wyższa od ceny sprzed miesiąca i o 7,6% niższa od ceny sprzed roku.

■ Eksport zbóż

Na skutek pandemii COVID-19 od marca tego roku nastąpił wzmożony popyt na zboża na rynkach krajów trzecich. Wskutek osłabienia złotówki polskie zboże stało się w tym czasie bardzo konkurencyjne cenowo. Eksport zbóż z Polski w okresie styczeń-lipiec br.

był rekordowy i wyniósł 4,6 mln ton, w tym pszenicy 2,7 mln ton. Głównymi kierunkami eksportu polskiej pszenicy była Arabia Saudyjska oraz RPA, natomiast spośród krajów UE – Niemcy.

■ Zbiory rzepaku

Zbiory rzepaku również zostały zakończone. Pomimo wiosennego deficytu opadów, plony rzepaku są wyższe od ubiegłorocznych. Szacuje się, że zbiory rzepaku i rzepiku wyniosą 2,6 mln t, tj. o około 12% więcej od ubiegłorocznych.

■ Zbiory ziemniaków

Pogoda sprzyja uprawie ziemniaków. Zbiory ziemniaków w Polsce z powodu zwiększenia arealu uprawy i wyższych plonów przypuszczalnie będą wyższe niż w roku poprzednim o co najmniej 20% i przekroczą 8 mln ton. Przewiduje się, że ceny spadną z uwagi na wysoką podaż. Rozwój sytuacji cenowej w dalszej części sezonu zależy od tego jakie ostatecznie będą zbiory.

■ Zbiory buraków cukrowych

Buraki cukrowe skorzystały ze sprzyjających temperatur i dobrego uwilgotnienia gleby, jakkolwiek niedawne deszcze spowodowały zwiększoną presję grzybową. Kampania cukrownicza 2020/2021 rozpoczęła się bardzo wcześnie – 31 sierpnia br. w cukrowni w Miejskiej Górcie (Pfeifer & Langen Polska S. A.). Najpóźniej pracę rozpoczęła należąca do Südzucker Polska S.A. cukrownia w Ropczycach. Zgodnie z założeniami kampania ma potrwać do końca stycznia. Według Krajowego Związku Plantatorów Buraka Cukrowego warunki pogodowe do zbioru buraków są dobre. Jednakże wczesne wykopki wiążą się z przerwaniem okresu wegetacji, a co za tym idzie z niższymi plonami. Charaktery-

styczne jest zróżnicowanie w plonowaniu pomiędzy poszczególnymi rejonami. Aktualna zawartość cukru z zakończonych dostaw jest na dość niskim poziomie – w większości przypadków oscyluje między 14 a 15%. W dalszym okresie jej poziom będzie uzależniony od warunków pogodowych. Plantatorzy sygnalizują pojawienie się chwościka buraczanego. Według wstępnych szacunków Związku Producentów Cukru w Polsce, w bieżącej kampanii cukrowniczej powierzchnia uprawy buraków cukrowych wynosi 251 tys. ha i jest największa od 2006 r. oraz większa niż przed rokiem (240 tys. ha r/r). Plony buraków wyniosą 62,5 t/ha, tj. więcej niż przed rokiem gdy plon wyniósł 58 t/ha. Szacuje się, że produkcja cukru w sezonie 2020/21 też będzie większa niż przed rokiem i wyniesie 2,35 mln ton (2,06 mln ton r/r).

■ Zbiory owoców i warzyw

Odnosząc się do sektora owoców – zima 2019/2020 na ogół była łagodna i w większości nie spowodowała większych strat w uprawach sadowniczych. Niemniej jednak wiosenne przymrozki występujące w czasie kwitnienia i zawiązywania owoców oraz przedłużająca się susza, znacznie ograniczyły plonowanie na wielu plantacjach drzew i krzewów owocowych. Z kolei na skutek braku dostatecznej ilości wilgoci w glebie, odnotowano wyjątkowo duży opad zawiązków. Według danych GUS z końca lipca br., w bieżącym sezonie plonowanie większości gatunków owoców z drzew i krzewów owocowych jest wyższe niż w poprzednim roku. Tegoroczne zbiory owoców są oceniane na niespełna 4,2 mln ton, tj. o ok 6% więcej od produkcji roku poprzedniego. Największe znaczenie w produkcji owoców w kraju mają jabłka. Pol-

Tegoroczne zbiory zbóż podstawowych, a także plonowanie większości gatunków owoców z drzew i krzewów owocowych oraz warzyw, zgodnie z szacunkami GUS, są wyższe niż w roku ubiegłym

ską jest największym producentem tych owoców w UE oraz ich czołowym producentem na świecie. Jesteśmy również znaczącym producentem koncentratu soku jabłkowego. Zbiory jabłek zostały wstępnie oszacowane na ok. 3,3 mln ton, tj. o ok. 6% więcej w porównaniu do produkcji roku poprzedniego, ale mniej niż w rekordowym 2018 r., kiedy to wyniosły prawie 4 mln ton. Z uwagi na zwiększony w tym roku popyt na jabłka ich ceny są wyższe niż w 2019 r. Produkcję gruszek w sadach szacuje się na ok. 69 tys. ton, tj. o ok. 2% więcej niż w 2019 r. Zbiory śliwek ocenia się na ponad 90 tys. ton, tj.

o ok. 5% mniej niż w poprzednim roku. Produkcja wiśni została oszacowana na ponad 150 tys. ton (tj. na poziomie nieco niższym aniżeli zbiory z roku poprzedniego). Produkcję owoców z krzewów owocowych w sadach i plantacji jagodowych oceniono na ponad 0,5 mln ton, tj. o blisko 10% więcej niż w roku poprzednim. Tegoroczną produkcję truskawek oszacowano na ponad 160 tys. ton, tj. o ok. 9% mniej niż zbiory ubiegłoroczne. Zbiory malin oszacowano na ok. 122 tys. ton, tj. o ok. 60% więcej niż wyjątkowo niskie zbiory ubiegłoroczne. Szacuje się, że produkcja porzeczek ogółem (czarnych

i kolorowych łącznie) wyniosła ponad 130 tys. ton, tj. o ok. 5% więcej niż w 2019 r., w tym zbiory porzeczek czarnych zostały ocenione na ponad 93 tys. ton, (tj. o ok. 2% więcej niż w 2019 r.).

W bieżącym sezonie siewy warzyw do gruntu w niektórych rejonach kraju były nieco opóźnione w porównaniu do roku poprzedniego, z uwagi na niskie temperatury oraz nadmierne przesuszenie wierzchniej warstwy gleby, a wschody były utrudnione i nierównomierne. Warunki wilgotnościowe poprawiły się dopiero w maju, ale panujące wtedy chłody ograniczały wzrost roślin. Na obecnym etapie łączną produkcję warzyw gruntowych (wczesnych i późnych) ocenia się na niespełna 4,1 mln ton, tj. na poziomie o blisko 6% wyższym w porównaniu do 2019 r., jednak o ostatecznej wysokości zbiorów zadecydują warunki dalszej wegetacji. Produkcja zwiększy się w przypadku wszystkich podstawowych gatunków warzyw gruntowych w stosunku do poprzedniego sezonu, z wyjątkiem produkcji pomidorów gruntowych.

Departament Przetwórstwa
i Rynków Rolnych MRiRW
☎ 22 623 18 45

Zdjęcia: fotolia, Phanterstock/Photogenica

Korzystna pogoda pozwoliła na zakończenie prac żniwnych (oprócz kukurydzy) pod koniec sierpnia

Wyższe stawki płatności

w działaniu *Rolnictwo ekologiczne* PROW 2014-2020

Stawki płatności ekologicznych w ramach działania *Rolnictwo ekologiczne* PROW 2014-2020 zostaną od 2021 r. podwyższone średnio o ok. 27 proc. Potrzeba uaktualnienia stawek płatności ekologicznych wynika ze wzrastających na przestrzeni ostatnich lat kosztów produkcji oraz przesunięcia w czasie wejścia w życia nowej perspektywy finansowej. Aktualizacja nowych stawek w ramach działania *Rolnictwo ekologiczne* PROW 2014-2020 została opracowana przez Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – PIB w Warszawie.

3 września br. zmiany zostały pozytywnie zaopiniowane przez Komitet Monitorujący PROW 2014-2020. Wymagają ona jeszcze m.in. akceptacji Komisji Europejskiej.

Stawki płatności ekologicznych w ramach działania „Rolnictwo ekologiczne” PROW 2014-2020 zostaną od 2021 r. podwyższone średnio o ok. 27 proc.

Podwyższenie stawek płatności ekologicznych powinno wpłynąć na wzrost liczby beneficjentów podejmujących zobowiązania ekologiczne oraz wzrost powierzchni objętych zobowiązaniami ekologicz-

nymi, co przełoży się na poprawę efektów działania.

Departament Płatności

Obszarowych MRiRW

☎ 22 623 12 34

Zdjęcie: fotolia

Stawki płatności ekologicznych od 2021 r.

Lp.	Pakiety rolnictwa ekologicznego	Warianty rolnictwa ekologicznego	Stawki płatności ekologicznych od kampanii naboru wniosków od 2021 r. (w zł/ha)
1	Pakiet 1. Uprawy rolnicze w okresie konwersji		1 475
2	Pakiet 2. Uprawy warzywne w okresie konwersji		2 249
3	Pakiet 3. Uprawy zielarskie w okresie konwersji		1 673
4	Pakiet 4. Uprawy sadownicze w okresie konwersji	4.1.1. Podstawowe uprawy sadownicze w okresie konwersji	2 591
		4.1.2. Uprawy jagodowe w okresie konwersji	2 239
		4.2. Ekstensywne uprawy sadownicze w okresie konwersji	1 025
5	Pakiet 5. Uprawy paszowe na gruntach ornych w okresie konwersji		1 100
6	Pakiet 6. Trwałe użytki zielone w okresie konwersji		631
7	Pakiet 7. Uprawy rolnicze po okresie konwersji		1 190
8	Pakiet 8. Uprawy warzywne po okresie konwersji		1 446
9	Pakiet 9. Uprawy zielarskie po okresie konwersji		1 673
10	Pakiet 10. Uprawy sadownicze po okresie konwersji	10.1.1. Podstawowe uprawy sadownicze po okresie konwersji	1 756
		10.1.2. Uprawy jagodowe po okresie konwersji	1 960
		10.2. Ekstensywne uprawy sadownicze po okresie konwersji	1 025
11	Pakiet 11. Uprawy paszowe na gruntach ornych po okresie konwersji		764
12	Pakiet 12. Trwałe użytki zielone po okresie konwersji		631

„Dobrostan zwierząt” także dla owiec

W roku 2020, w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, uruchomione zostało nowe działanie – *Dobrostan zwierząt*, którego celem jest zachęcenie rolników do prowadzenia produkcji zwierzęcej z uwzględnieniem podwyższonych (ponad obowiązujące standardy) warunków dobrostanu zwierząt.

Rolnikom udzielane jest wsparcie za realizację zobowiązań w zakresie dobrostanu zwierząt, które wykraczają ponad odpowiednie obowiązkowe normy wynikające z powszechnie obowiązującego prawa. Poprawa jakości życia zwierząt i ich zdrowia wpłynie korzystnie na wyniki produkcji i jakość produktów pozyskiwanych od zwierząt, a tym samym na zdrowie ludzi.

W pierwszym roku realizacji działania *Dobrostan zwierząt* PROW 2014-2020 wsparciem objęte były sektory świń oraz bydła (krów). Od 2021 r. wsparciem objęte będą również owce. Zmiana ta 3 września br. została pozytywnie zaopiniowana przez Komitet Monitorujący PROW 2014-2020. Wymaga ona jeszcze m.in. akceptacji Komisji Europejskiej.

Planuje się, że utrzymywanie owiec w ulepszonych warunkach w ramach działania *Dobrostan zwierząt*, polegać będzie na przestrzeganiu przez rolnika wymogów związanych z zapewnieniem wszystkim grupom technologicznym zwierząt z gatunku owca domowa (tj. samicy gatunku owca domowa w wieku powyżej 12 miesięcy z ja-

gnięciem, samicy gatunku owca domowa w wieku od 6 do 12 miesięcy, samca gatunku owca domowa w wieku powyżej 12 miesięcy, samca gatunku owca domowa w wieku od 6 do 12 miesięcy) zwiększonej powierzchni bytowej w pomieszczeniach o co najmniej 20%, względem tej określo-

płatność będzie przyznawana do samic gatunku owca domowa w wieku co najmniej 12 miesięcy. Stawka płatności wynosi 133 zł/szt. rocznie.

Analogicznie, jak w większości pozostałych wariantów działania *Dobrostan zwierząt* PROW 2014-2020 rolnik będzie zobowiązany do posia-

W pierwszym roku realizacji działania „Dobrostan zwierząt” PROW 2014-2020 wsparciem objęte były sektory świń i krów. Od 2021 r. wsparciem objęte zostaną również owce

nej obecnie w przepisach krajowych. Ponadto, zapewnienie podwyższonych warunków utrzymania tych zwierząt polegać będzie na zapewnieniu im możliwości dostępu do wybiegu w sezonie wegetacyjnym lub wypasu na świeżym powietrzu przez co najmniej 120 dni w sezonie wegetacyjnym. Wymogi wariantu muszą być spełnione w całym gospodarstwie rolnym (we wszystkich siedzibach stada).

dania, opracowanego przy udziale doradcy rolniczego, Planu poprawy dobrostanu zwierząt. Rolnik będzie mógł ubiegać się o zwrot kosztów transakcyjnych za sporządzenie takiego planu w wysokości 15% wypłaconej płatności dobrostanowej i nie wyższej niż 1000 zł.

Złożenie wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej w ramach wariantu dotyczącego dobrostanu owiec, tak jak w przypadku pozo-

stałych wariantów działania *Dobrostan zwierząt*, będzie polegało na zaznaczeniu odpowiedniego pola wskazującego na odpowiedni wnioskowany przez rolnika wariant działania, na wspólnym formularzu wniosku dla płatności bezpośrednich i płatności obszarowych PROW 2014-2020.

Nabory wniosków w ramach działania *Dobrostan zwierząt* PROW 2014-2020 przeprowadzane są w terminie takim samym, jak dla płatności bezpośrednich, czyli od dnia 15 marca do dnia 15 maja, a wypłaty płatności realizowane są w terminie do dnia 30 czerwca roku następnego po roku złożenia wniosku.

Szczegółowe zasady realizacji działania *Dobrostan zwierząt* dotyczące owiec będą określone na poziomie przepisów krajowych.

Departament Płatności Obszarowych
MRiRW

☎ 22 623 12 34

Zdjęcie: fotolia

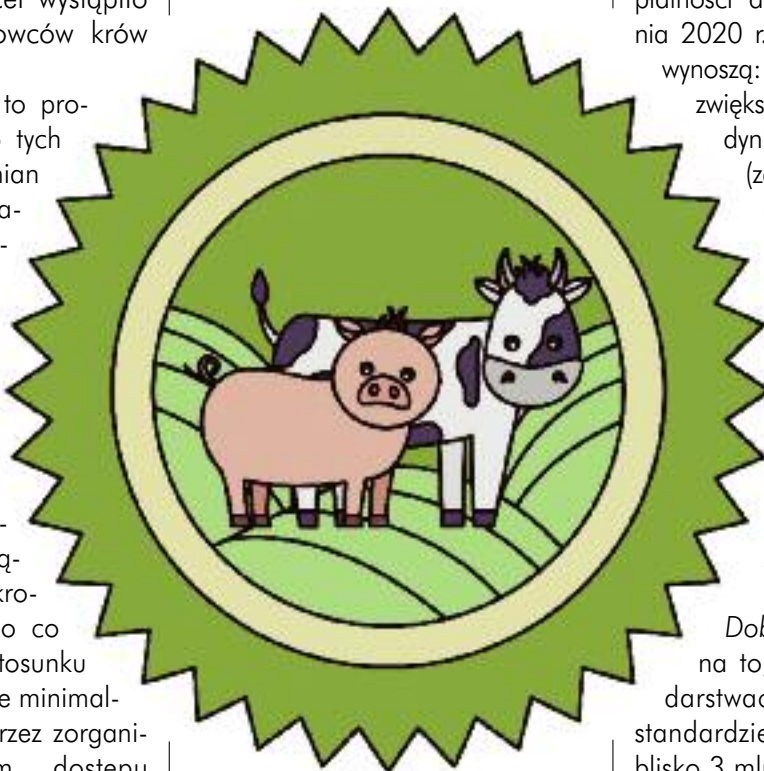
3 mln szczęśliwych krów i świń

Minął właśnie rok od ogłoszenia programu *Dobrostan zwierząt*. W pierwszym naborze wniosków o wsparcie na ten cel wystąpiło ponad 42 tys. hodowców krów i trzody chlewnej.

Dobrostan zwierząt to program adresowany do tych rolników, którzy w zamian za rekompensatę zadbają o lepsze odżywianie, samopoczucie i zdrowie zwierząt hodowanych w ich gospodarstwie. Wsparcie można otrzymać poprawiając warunki ich utrzymania przez zwiększenie powierzchni bytowej przypadającej na jedno zwierzę (krowę, lochę, tuczniaka) o co najmniej 20 proc. w stosunku do wymaganej obecnie minimalnej powierzchni lub przez zorganizowanie zwierzętom dostępu do pastwiska czy wybiegu. Skorzystanie z pomocy wymaga również zobowiązania się do utrzymania podwyższonych standardów hodowlanych przez okres jednego ro-

ku. Zobowiązanie może być odnawiane w kolejnych latach.

Pierwszy nabór wniosków, który odbył się w terminie składania

wniosków o przyznanie płatności bezpośrednich, czyli od 15 marca do 15 czerwca 2020 r., cieszył się dużym zainteresowaniem rolników.

W Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa złożyli oni wnioski na łączną kwotę ponad 220 mln zł.

ARiMR planuje, że ruszy z wypłatą płatności dobrostanowych 1 grudnia 2020 r. Roczne stawki pomocy wynoszą: 301 zł na lochę (za zwiększenie powierzchni w budynkach), 24 zł na tuczniaka (za zwiększenie powierzchni w budynkach), 185 zł na krowę mleczną (za wypas w sezonie pastwiskowym), 595 zł na krowę mleczną (za zwiększenie powierzchni w budynkach), 329 zł na krowę mamkę (za dostęp do wybiegów poza sezonem pastwiskowym).

Realizacja programu *Dobrostan zwierząt* pozwoli na to, by w polskich gospodarstwach w podwyższonym standardzie utrzymywanych było blisko 3 mln świń i krów.

Departament Komunikacji
i Promocji MRiRW

☎ 22 623 18 38

Zdjęcie: Gstudio. Stock. adobe. com

Sukces arabskich koni polskiej hodowli

Podczas tegorocznego Europejskiego Championatu Koni Arabskich, który odbywał się w przedostatni weekend września w Pradze, rozegrano siedem championatów. W pięciu spośród nich polskie konie zdobyły 4 medale złote, 5 srebrnych i 3 brązowe.

Dodatkowo hegemonię koni polskiej hodowli potwierdziły zdobyte podczas tej imprezy tytuły: „Najwyżej ocenioną klacz” „Najwyżej oceniony ogier”, „Za najlepszy ruch pokazu”. Sukcesu dopełnił tytuł „Najlepszego hodowcy” przyznany

Stadninie Koni w Michałowie.

– Według obserwatorów Europejski Championat Koni Arabskich zdominowany został rozgrywką koni polskiej hodowli. Już dziś uznają oni rok 2020 za jeden z najlepszych w historii – powiedział pełnomocnik ministra rolnictwa i rozwoju wsi ds. hodowli koni Tomasz Chalimoniuk. Swoją wartość potwierdził roczny ogierek „Ferrum”, który w Pradze oczarował skład sędziowski i zdobył złoto. Ogierek „Ferrum” na tegorocznym Narodowym Pokazie Koni w Janowie Podlaskim zdobył tytuł „Best in show”.

– Europejski championat potwierdził, to co wszyscy widzieli już podczas tegorocznego pokazu w Janowie Podlaskim, że Polska jest nadal jednym z liderów hodowli tych pięknych i wspaniałych zwierząt – podkreślił Tomasz Chalimoniuk.

Roczny ogierek „Ferrum”, podczas tegorocznego Europejskiego Championatu Koni Arabskich, oczarował skład sędziowski i zdobył złoto

Departament Komunikacji
i Promocji MRiRW
☎ 22 623 18 38

Zdjęcia: fotolia, archiwum MRiRW

Sposoby na polne gryzonie

W niektórych gminach zachodniej i południowo zachodniej części kraju, podobnie jak w Niemczech, gryzonie spowodowały znaczne szkody w uprawach rolnych.

Według ekspertów tegoroczne zbiory są szczególnie zagrożone z uwagi na warunki pogodowe, tj. suchą i ciepłą pogodę oraz kolejno występujące po sobie bezmroźne zimy, co w konsekwencji prowadzi do dużej i całorocznej dostępności pokarmu. Rozwojowi gryzoni sprzyja też zbyt mała populacja ich naturalnych wrogów.

mentów krajobrazu zalecane jest ustawienie słupów oraz tyczek spoczynkowych, dzięki którym ptaki drapieżne mogą wypatrywać swoje ofiary i w sposób naturalny je eliminować albo przepłaszać na inne tereny.

Skutecznymi sposobami zwalczania gryzoni na polach może okazać się odłów pułapkami z założonymi przynętami, które należy ustawiać przy wylotach nor. Pułapki rozkłada się zwracając uwagę, aby nie stwarzały zagrożenia dla innych zwierząt i ludzi.

Niekiedy najskuteczniejszą metodą może okazać się powrót do tradycyj-

lując korzystnie na gleby oraz różnorodność biologiczną, niemniej jednak mogą powodować wzrost populacji tych szkodników. Przykładem jest wysiew międzyplonów, który jest jedną z wielu dobrowolnych praktyk, które rolnicy mogą zgłosić do obszarów proekologicznych (Ecological Focus Area – EFA) w ramach płatności z tytułu *praktyk rolniczych korzystnych dla klimatu i środowiska*, czyli zazielenienia. Dlatego na obszarach zagrożonych inwazją gryzoni zaleca się, aby rolnicy wywiązywali się z tych zobowiązań poprzez inne elementy EFA, tj. np. grunty ugorowane z roślinami miododajnymi (bogatymi w pyłek i nektar) oraz pozostałe grunty ugorowane, uprawy wiążące azot, strefy buforowe lub miedze przylegające do gruntów ornych czy też zagajniki o krótkiej rotacji.

W sytuacji, gdy działania naturalne i mechaniczne nie są wystarczające, można rozważyć stosowanie przeznaczonych do zwalczania gryzoni środków, tzw. rodentycydów. Zarejestrowane środki mają różne zakresy stosowania i są dedykowane do zwalczania różnych szkodników. I tak, do zwalczania, np. norników dopuszczone są dwa środki, które można stosować w uprawach rolnych. Jest to Ratron GL i Ziarno Zatrute Fosforem Cynkowym 01 AB (w ograniczonym zakresie upraw)¹.

Instytut Ochrony Roślin – Państwowy Instytut Badawczy (IOR – PIB) w Poznaniu rekomenduje prowadzenie walki z gryzoniami w kilku terminach:

- wiosną przez wykładanie zatrutego ziarna;
- wczesną jesienią przez gazowanie nor świecami dymnymi;
- późną jesienią za pomocą opryski-

Niekiedy najskuteczniejszą metodą zwalczania gryzoni może okazać się powrót do tradycyjnych metod agrotechnicznych i stosowanie głębokiej orki

Ograniczaniu inwazji gryzoni sprzyjają naturalne elementy krajobrazu, tj. zadrzewienia śródpolne, pojedyncze drzewa oraz remizy leśne, będące miejscem bytowania małych ssaków (tj. lis, borsuk) oraz będące miejscem spoczynku dla ptaków drapieżnych (tj. myszołów zwyczajny, pustułka, płomykówka).

W sytuacji braku naturalnych ele-

mentów agrotechnicznych i stosowanie głębokiej orki, która pozwala zmniejszyć liczbę szkodników na polach przez niszczenie ich nor czy też nie pozostawianie na polach słomy i ściernisk.

Na obszarach cechujących się nadmierną inwazją gryzoni warto też zrezygnować z niektórych praktyk rolniczych, które bezsprzecznie oddzia-

wania preparatami chemicznymi i rozkładania zatrutego ziarna.

W związku z tym należy trzy razy w roku przeprowadzić obserwacje na polach uprawnych i nieużytkach w celu stwierdzenia liczebności gryzoni. Od wyniku obserwacji zależy podjęcie decyzji o konieczności stosowania zabiegów chemicznych i przygotowania odpowiedniej ilości preparatów. Obserwacje przeprowadza się w marcu lub kwietniu, po żniwach (sierpień), po zakończeniu orki jesiennych (jeśli występują).

Zdaniem naukowców z IOR PIB

w Poznaniu, przy szacowaniu zagrożenia, warto korzystać z metody wyznaczania czynnych nor. Na polu wyznacza się 3 miejsca o powierzchni 100 m² na których oblicza się wszystkie nory gryzoni. Nory należy natychmiast zadeptywać. Po 1-2 dniach powtórnie liczy się nory otwarte, zamieszkałe przez gryzonia. Liczbę nor otwartych należy podzielić przez 3, otrzymujemy w ten sposób średnią liczbę nor na poletko. Przy liczbie 3 nor zamieszkałych na 100 m² zabiegi zwalczające są konieczne. Metoda czynnych nor jest

najprostszą w wykonaniu i stosunkowo dokładną, godną polecenia dla wszystkich gospodarstw z uwagi na jej małą inwazyjność i koszty.

Departament Klimatu

i Środowiska MRiRW

☎ 22 623 21 51

Zdjęcie: Paul. Stock. adobe. com

¹ Na stronie Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi zamieszczona jest tzw. wyszukiwarka środków ochrony roślin: <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/wyszukiwarka-srodkow-ochrony-roslin---zastosowanie>

Ubezpieczyciel źle cię potraktował?

Możesz zwrócić się po pomoc

Na każdym etapie sporu z ubezpieczycielem istnieje możliwość uzyskania bezpłatnej porady e-mailowej Rzecznika Finansowego. Wystarczy napisać na adres porady@rf.gov.pl.

Jeśli uważasz, że ubezpieczyciel potraktował cię niesprawiedliwie, w pierwszej kolejności powinieneś złożyć reklamację u swojego ubezpieczyciela. Jeśli taka reklamacja zostanie odrzucona, istnieje możliwość przeprowadzenia postępowania interwencyjnego lub polubownego.

Rzecznik Finansowy może również wytaczać powództwa w imieniu indywidualnych klientów oraz w interesie ogółu konsumentów, a także wspierać rolników na etapie postępowania sądowego tzw. istotnymi poglądami. W przeszłości wypowiadał się w kwestiach bezpośrednio dotyczących rolników:

- w sprawie obniżania odszkodowa-

wań o zasiłki celowe;

- w sprawie dwukrotnego naliczania zużycia technicznego w ubezpieczeniach budynków rolniczych;
- w sprawie stosowania tzw. zasady proporcji w ubezpieczeniach mienia.

Bardzo ważną kompetencją Rzecznika jest też występowanie do Sądu Najwyższego o rozstrzygnięcie rozbieżności w orzecznictwie. W ten sposób Rzecznik przyczynił się m.in. do wyjaśnienia zasad odpowiedzialności za szkody wyrządzone przez psy należące do rolników.

Eksperci Rzecznika udzielają też porad telefonicznych, pod poniższymi numerami:

- tel. 22 333 73 28 – dyżur telefoniczny ekspertów z zakresu ubezpieczeń gospodarczych, w szczególności ubezpieczeń komunikacyjnych (OC, AC, assistance), na życie, NNW, domów i mieszkań, turystyczne, kredytów, małych i średnich przedsiębiorstwach, rolnych etc.;
- tel. 22 333 73 25 – dyżur telefoniczny ekspertów z zakresu problemów z bankami i na rynku kapitałowym;
- tel. 508 810 370 – dyżur telefoniczny ekspertów dla członków Otwartych Funduszy Emerytalnych, uczestników Pracowniczych Programów Emerytalnych oraz osób korzystających z indywidualnych kont emerytalnych.

Departament Komunikacji

i Promocji MRiRW

☎ 22 623 18 38

W szkołach „ministerialnych” bez problemów

We wszystkich 54 szkołach, dla których organem prowadzącym i sprawującym nadzór pedagogiczny jest Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, nowy rok szkolny rozpoczął się bez przeszkód – w systemie stacjonarnym.

Pzed rozpoczęciem roku szkolnego szkoły otrzymały szczegółowe wytyczne z Ministerstwa Edukacji Narodowej oraz zalecenia Ministra Edukacji Narodowej, Ministra Zdrowia i Głównego Inspektora Sanitarnego. Obejmują one swoim zakresem praktycznie wszystkie sfery szkolnego życia: organizację zajęć w szkole, wydawanie posiłków, zasady zachowania higieny, dezynfekcję pomieszczeń i powierzchni. Regulują także postępowanie w przypadku podejrzenia zakażenia u uczniów i pracowników szkoły a nawet potrzeby uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

W placówkach wymaga się bezwzględnego przestrzegania stosowania podstawowych zasad higieny. Resortowe szkoły rolnicze otrzymały bezpłatnie od Ministra Zdrowia płyny do dezynfekcji oraz maski medyczne dla personelu szkolnego. Szczególną uwagę zwraca się na częste mycie rąk, ochronę podczas kichania i kaszlu, unikanie dotykania oczu, nosa i ust, obowiązkowe zakrywanie ust i nosa przez osoby trzecie przychodzące do szkoły lub placówki. W miarę możliwości dba się o zachowanie dystansu w pracy między osobami przebywającymi na terenie szkoły. Regularnie czyści się pomieszczenia.

Niewidoczną pracę musiała wykonać administracja szkolna dokonując zmian w statutach, wewnętrznych regulaminach, zarządzeniach dyrektora regulujących funkcjonowanie szkoły pod kątem obostrzeń związanych z COVID-19. Zajęcia i życie szkoły dostosowano do pracy

zabezpieczono środki i narzędzia wykorzystywane w przyjętym sposobie nauczania. Zmodyfikowano także plan nadzoru pedagogicznego, dotyczy to m. in. sposobu prowadzenia obserwacji lekcji.

Minister Edukacji Narodowej wydał akty prawne, które umożliwiają wdrożenie w szkołach odpowiednich rozwiązań w przypadku wystąpienia ognisk zakażenia. Dzięki wprowadzonym zmianom dyrektorzy resortowych szkół rolniczych mają narzędzia, które umożliwiają

W szkołach rolniczych
podległych MRiRW
kształcą się obecnie
ponad 18 tys. uczniów

w warunkach trwającej pandemii. Dzięki temu można uczyć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Musiano określić kryteria prowadzenia zajęć przez nauczycieli, sposób dokumentowania ich pracy (prowadzonych zajęć edukacyjnych i z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej). Zapewniono higienę pracy uczniów,

im odpowiednią organizację zajęć w szkole, szczególnie, jeśli sytuacja epidemiologiczna zagrazi zdrowiu uczniów. Po otrzymaniu pozytywnej opinii Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego i zgody Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi będą mogli elastycznie wprowadzać model mieszany pracy szkoły lub model nauczania zdalnego.

Są to elastyczne rozwiązania, umożliwiające dyrektorowi szkoły zawieszenie zajęć w formie tradycyjnej, w zależności od rozmiarów zagrożenia epidemicznego i potrzeb z tym związanych oraz możliwości organizacyjnych. Dyrektor szkoły będzie mógł zawiesić określone lub wszystkie zajęcia grupy, grupy wychowawczej, oddziału, klasy, etapu edukacyjnego lub nawet całej szkoły.

Wprowadzone zostały trzy warianty funkcjonowania w sytuacji wystąpienia zakażenia na danym terenie. Wariant A to tradycyjna forma kształcenia.

Wariant B to mieszana forma kształcenia (hybrydowa). Dyrektor będzie mógł zawiesić zajęcia grupy,

grupy wychowawczej, oddziału, klasy, etapu edukacyjnego lub całej szkoły lub placówki, w zakresie wszystkich lub poszczególnych zajęć i prowadzić kształcenie na odległość (zdalne). Będzie to zależało od sytuacji epidemicznej na danym terenie, w danej szkole czy placówce. Decyzję podejmie dyrektor szkoły rolniczej po otrzymaniu pozytywnej opinii Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego i po uzyskaniu zgody Ministra. Opinie – z uwagi na konieczność podejmowania szybkich decyzji – będzie można uzyskać nie tylko pisemnie, ale także ustnie, za pomocą maila lub telefonu.

Wariant C to kształcenie zdalne. Dyrektor szkoły podejmuje w tym wa-

riancie decyzję o zawieszeniu zajęć stacjonarnych na czas określony i wprowadzeniu w całej szkole kształcenia na odległość (edukacji zdalnej). Konieczna będzie w tym przypadku pozytywna opinia Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego i wydana na jej podstawie zgoda Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Do czasu sporządzania tej informacji w szkołach rolniczych „ministerialnych” nie odnotowano żadnego potwierdzonego przypadku zachorowania na COVID-19 i zajęcia w nich odbywają się stacjonarnie.

Departament Oświaty
i Polityki Społecznej Wsi MRiRW

☎ 22 623 15 75

Zdjęcie: Phanterstock/Photogenica

Nauka na rzecz ochrony klimatu

Na stronie internetowej MRiRW dostępna jest nowa publikacja o działalności jednostek naukowych na rzecz rozwoju metod zrównoważonej produkcji rolnej.

musi sprostać z jednej strony coraz częściej występującym ekstremalnym zjawiskom pogodowym, niedoborom wody i zagrożeniom no-

Publikacja pt. „Potencjał polskich jednostek naukowych w zakresie działań mitygujących i badań nad adaptacją do zmian klimatu w sektorze rolnym” to przegląd najważniejszych tematów badawczych, w szczególności w zakresie właściwego gospodarowania glebą, niskoemisyjnej produkcji zwierzęcej i uprawy roślin. W publikacji przedstawione zostały możliwości polskiej nauki wobec wyzwań wynikających z globalnych zmian klimatycznych.

Rolnictwo, bardzo silnie uzależnione od warunków pogodowych

W nowej publikacji przedstawione zostały możliwości polskiej nauki wobec wyzwań wynikających z globalnych zmian klimatycznych

wymi jednostkami chorobowymi, a z drugiej strony zapewnieniu bezpieczeństwa żywnościowego stale rosnącej populacji ludzi.

W tym kontekście pomocne mogą być prowadzone badania naukowe nad nowymi rozwiązaniami zapewniającymi synergii między niskoemisyjnymi praktykami produk-

cji rolnej, a zwiększeniem odporności rolnictwa na istniejące zagrożenia, m.in. na niedobory wody, niskie temperatury, pojawiające się jednostki chorobowe, zwiększenie wykorzystywania określonych odmian roślin na cele energetyczne.

Realizowane przez placówki naukowe projekty, to ogromne źródło

wiedzy oraz szansa na bezpośrednie kontakty, w tym międzynarodowe, z polską nauką.

Departament Komunikacji
i Promocji MRiRW

☎ 22 623 18 38

Zdjęcie: fotolia

EUFORIA

Najpopularniejsza odmiana pszenicy ozimej w Polsce

Postęp w odmianach roślin odbywa się zazwyczaj stopniowo i ewolucyjnie. Nieczęsto pojawia się na rynku odmiana, która przewartościowuje dotychczasowe postrzeganie synonimu najlepszej odmiany. W 2018 r. wydarzyło się coś co występuje niezwykle rzadko. Pojawiła się EUFORIA.

Nowa, polska odmiana pszenicy ozimej, w której pozytywne cechy użytkowe nagromadzone są z niespotykaną dotąd częstotliwością. Po pierwsze i najważniejsze, EUFORIA doskonale plonuje, także w latach o różnym przebiegu pogody. Była najlepsza w doświadczeniach Centralnego Ośrodka Badania Odmian Roślin Uprawnych (COBORU) w 2016 r., który charakteryzował się wymarzeniami. Była rewelacyjna w roku 2017 i 2020, które dzięki dużej ilości opadów i łagodniej zimie sprzyjały rekordowym plonom. Sprawdziła się również w ekstremalnie suchych latach 2018 i 2019. Tak elastyczne zachowanie odmiany w różnych pogodowo latach jest owocem odpowiedniego doboru jej komponentów matecznych oraz wieloletniego procesu selekcji prowadzonego w zróżnicowanych warunkach pogodowych.

EUFORIA – najpopularniejsza odmiana pszenicy ozimej w Polsce

Jako odmiana dedykowana do uprawy w rejonie Europy środkowej, wschodniej i północnej EUFORIA musi spełniać wysokie wymagania pod kątem zimotrwałości. Cecha ta była również na liście priorytetów zespołu hodowców tej odmiany. Po ostrej zimie 2016 r. COBORU oceniło zimotrwałość EUFORII na 6° co od razu umieściło ją na szczycie tabeli zimotrwałych odmian.

Rozpatrując szerzej bezpieczeństwo uprawy pszenicy, nie można zapominać o odporności na choroby grzybowe. EUFORIA bardzo dobrze radzi sobie z wszystkimi chorobami występującymi w tym gatunku, a szczególnie wysoką odporność wykazuje w przypadku rdzy żółtej, mączniaka prawdziwego i, co bardzo istotne, chorób podstawy źdźbła. Zwłaszcza ta ostatnia odporność powinna być istotna dla wszystkich, którzy decydują się na uprawę pszenicy w wadliwym płodozmianie (z dominacją zbóż).

Wysoka odporność na wyleganie gwarantuje sprawne żniwa i pozwala na stosowanie wyższego nawożenia azotowego bez ryzyka utraty plonu z powodu wylegnięcia roślin przed żniwami. EUFORIA toleruje

również obniżone pH gleby reagując mniejszym spadkiem plonów niż odmiany wrażliwe.

Równie istotna jak uzyskany plon jest jego jakość. Dzięki podwyższonej odporności na porastanie ziarna w kłosie, EUFORIA daje możliwość uzyskania dobrych parametrów jakościowych nawet podczas mokrych żniw. Sama charakterystyka cech jakościowych EUFORII ewidentnie wskazuje, że mamy do czynienia z pszenicą, której znacznie bliżej do najwyższej klasy jakościowej E (elitarnej) niż klasy A. Szczególne wrażenie robi wysokość i stabilność parametru „liczba opadania”, który bywa kluczowym elementem w negocjacjach cenowych z podmiotami skupującymi ziarno pszenicy. Wysoką wodochłonność i objętość chleba z mąki EUFORII doceniają piekarze.

Zalety odmiany EUFORIA zostały szybko dostrzeżone przez rolników, dzięki czemu już w roku debiutu rynkowego osiągnęła wysoką sprzedaż nasion kwalifikowanych

Wysoką wodochłonność i objętość chleba z mąki EUFORII doceniają piekarze

stając się od razu najpopularniejszą odmianą pszenicy ozimej w Polsce. W obecnym sezonie zasiewów zbóż ozimych ponownie EUFORIA jest najchętniej wybieraną przez rolników odmianą do siewu, co potwierdza zadowolenie z plonów i uzyskanej jakości.

Walory EUFORII zostały docenione również przez grono ekspertów

kapituły konkursu „Teraz Polska” poprzez przyznanie jej prawa do posługiwania się tym niezwykle prestiżowym znakiem.

IHAR/Departament Klimatu
i Środowiska MRiRW

☎ 22 623 21 51

Zdjęcia: archiwum MRiRW, Doroguzenda.Stock.adobe.com

EUFORIA doskonale plonuje, także w latach o różnym przebiegu pogody

Teledetekcja w pracach PIORiN

Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa realizuje swoje zadania w oparciu o szereg przepisów prawnych, a inspektorzy terenowi z oddziałów wojewódzkich inspektoratów prowadzą prace z zakresu nadzoru fitosanitarnego, ochrony roślin oraz oceny polowej materiału siewnego. Kontrola terenowa przeważnie obejmuje kontrolę wizualną i pobieranie próbek do dalszych badań. Obecnie stosują się głównie ocenę organoleptyczną i badania makroskopowe. Z myślą o podniesieniu efektywności prac PIORiN, do końca 2021 r. realizowany jest Projekt FITOEXPORT, finansowany z Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, którego celem nadrzędnym jest umożliwienie wejścia polskim produktom roślinnym na nowe rynki zbytu i podnoszenie ich konkurencyjności. W ramach Zadania 2, Sieć Badawcza Łukasiewicz – Instytut Lotnictwa opracowuje nowoczesne metody oparte na technologiach teledetekcyjnych i fotogrametrycznych do usprawniania realizowanych kontroli oraz zwiększania skuteczności reagowania na wymagania importowe nowych odbiorców roślin.

Metody teledetekcyjne i fotogrametryczne w połączeniu z technologiami BSP (Bezzałogowe Statki Powietrzne) i SIP (Systemy Informacji Przestrzennych) są wykorzystywane do szybszego i bardziej precyzyjnego wykonywania szeregu prac terenowych. Pomiarzy fotogrametryczne na ortofotomapach utworzonych ze

zdjęć pozyskanych z BSP pozwalają na dokładny pomiar pola powierzchni i szybkie określenie izolacji przestrzennej upraw. Ponadto z łatwością można zlokalizować na polu jednostki kwalifikacyjne, miejsca wymagające dokładniejszej kontroli czy miejsca do pobrania próbek terenowych. Analizy teledetekcyjne na zobrazowaniach multispektralnych pozwalają na ustalenie stanu rozwojowego roślin, określanie pokrycia i gęstości zasiedlenia plantacji

ne zobrazowania satelitarne z możliwością analizowania danych przez użytkownika, a intensywnie rozwijający się GEOPORTAL jest źródłem cennych informacji branżowych udostępnianych poprzez warstwy tematyczne instytucji publicznych. Warto także zaznaczyć, że wykorzystanie metod teledetekcyjnych pozwala na kreowanie nowatorskich rozwiązań w zakresie aktualnych prac PIORiN. Rozwijana aplikacja mobilna dostarcza inspektorowi

Metody teledetekcyjne są wykorzystywane do szybszego i bardziej precyzyjnego wykonywania szeregu prac terenowych

czy ocenę wyrównania upraw. Przetworzenia zdjęć z wykorzystaniem wskaźników wegetacji, dostarczają nowych narzędzi w zakresie kontrolowania jednorodności upraw, ustalania stopnia zachwaszczenia, określania poziomu wegetacji roślin czy monitorowania aktywności patogenów wraz z wykrywaniem szkód spowodowanych przez szkodniki. Ogólnodostępne systemy informacji przestrzennej (SIP) także stanowią użyteczne narzędzie w pracy PIORiN – serwisy jak Sentinel Hub czy CREODIAS udostępniają aktual-

w terenie wielu cennych informacji (dane pogodowe, baza danych agrofagów) oraz pozwala na analizowanie warunków środowiskowych sprzyjających rozwojowi wybranych patogenów. Stacjonarne wykorzystanie sensorów multispektralnych pozwala, z kolei na wykrywanie i monitorowanie aktywności patogenów roślin w warunkach szklarniowych.

Główny Inspektorat Ochrony Roślin
i Nasiennictwa

☎ 22 652 93 13

Zdjęcie: archiwum PIORiN

Nadzór nad importem pasz z krajów trzecich

Nadzór Inspekcji Weterynaryjnej nad importem produktów roślinnych pochodzących z krajów trzecich obejmuje produkty przeznaczone do żywienia zwierząt. Zboża paszowe importowane z państw trzecich są poddawane regularnym kontrolom przez organy Inspekcji Weterynaryjnej, również przed dopuszczeniem do obrotu w UE. Wszystkie importowane przesyłki zbóż przeznaczone na cele paszowe są poddawane kontroli przeprowadzonej przez granicznego lekarza weterynarii zgodnie z ustawą z 22 lipca 2006 r. o paszach (Dz. U. z 2019 poz. 269, z późn. zm.).

Czynności kontrolne przeprowadzane przez granicznego lekarza weterynarii obejmują kontrolę dokumentów oraz w uzasadnionych przypadkach kontrolę tożsamości (identyfikacyjną) i fizyczną (bezpośrednią) towaru. Kontrola fizyczna (bezpośrednia) polega m.in. na pobraniu próbek i przeprowadzeniu badań laboratoryjnych.

Graniczni lekarze weterynarii mają prawo pobrać próbki paszy do badań w przypadku podejrzenia zaistnienia jakichkolwiek nieprawidłowości, a także zgodnie z planem urzędowej kontroli pasz.

Główny Lekarz Weterynarii corocznie sporządza plan urzędowej kontroli pasz opierając się na wynikach badań kontrolnych z lat ubiegłych oraz uwzględniając aktualne problemy występujące w sektorze produkcji i stosowania pasz, w tym obowiązujące zakazy. Program jest skoordynowany w obrębie kraju,

tworząc jednolity, spójny roczny plan urzędowej kontroli. W przypadku wykrycia nieprawidłowości wdrażane są procedury służące intensyfikacji kontroli, mające na celu ograniczenie wprowadzania na polski rynek paszy niespełniającej wymagań weterynaryjnych.

Ponadto, w przypadku, gdy do Głównego Inspektoratu wpływają sygnały dotyczące wątpliwości w stosunku do jakości i bezpieczeństwa pasz, w uzasadnionych przypadkach, Główny Lekarz Weterynarii może podjąć (i podejmować) działania mające na celu intensyfikację pobiera-

Zboża paszowe importowane z państw trzecich są poddawane regularnym kontrolom przez organy Inspekcji Weterynaryjnej. Wszystkie pobierane próby są badane w urzędowych laboratoriach, posiadających akredytację dla danej metody badawczej

Krajowy Plan Urzędowej Kontroli Pasz sporządzany jest na zasadzie analizy ryzyka, m.in. na podstawie wyników badań pasz z poprzednich lat na poziomie nie tylko granic, ale także powiatów (powiatowi lekarze weterynarii również mają prawo do pobierania prób paszy). Wyniki próbek pobranych na granicy i w powiatach wskazują na niskie ryzyko wystąpienia zagrożenia, dlatego nie ma konieczności ewentualnej modyfikacji i zwiększania liczby pobieranych próbek. Z takich pasz jak rzepak, soja, słonecznik, sorgo, proso i inne, próbki również są pobierane, a zboża to tylko ułamek przesyłek roślinnych przeznaczonych na paszę, z których pobierane są próbki.

nia próbek z danego miejsca na terytorium Polski (np. terminalu przeładunkowego, czy innych miejsc zajmujących się obrotem pasz).

W przypadku, gdy graniczny lekarz weterynarii pobiera próbki zgodnie z krajowym planem urzędowej kontroli pasz, wtedy koszty badań pokrywane są z budżetu państwa. W przypadku podejrzenia lub intensyfikacji kontroli, kosztami badań obciążony jest importer. Wszystkie próby są badane w urzędowych laboratoriach, posiadających akredytację dla danej metody badawczej.

Główny Inspektorat Weterynarii

☎ 22 623 17 17

Zdjęcie: fotolia

Zmiana warunków handlu

ze Zjednoczonym Królestwem Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej

Zbliża się koniec okresu przejściowego w relacjach Unii Europejskiej ze Zjednoczonym Królestwem Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej. Zachęcamy podmioty uczestniczące w wymianie towarowej z partnerem brytyjskim do zapoznania się z nowymi wymogami.

DOKONYWANIE ZGŁOSZEŃ CELNYCH

W związku z powstaniem od 1 stycznia 2021 r. granicy celnej między UE i UK, w przypadku obrotu towarowego z UK konieczne będzie dokonywanie czynności celnych przed organami celnymi w Polsce (lub innym państwie członkowskim UE) oraz w UK. W celu dokonania czynności celnych w UE, w tym w Polsce – np. w związku z importem towaru z UK bądź eksportem do UK – przedsiębiorca będzie musiał posiadać tzw. numer EORI (Economic Operators Registration and Identification) Systemu Rejestracji i Identyfikacji Podmiotów Gospodarczych. Nadany numer EORI stosowany jest do celów identyfikacji osób w kontaktach z organami celnymi na terytorium całej Unii Europejskiej. Jest on niepowtarzalny i unikalny w całej UE. Jeśli podmiot obecnie nie posiada unijnego numeru EORI, informacje nt. sposobu jego uzyskania dostępne są na stronie: <https://www.podatki.gov.pl/clo/informacje-dla-przedsiębiorcow/eori/>.

W celu dokonania czynności celnych przed organami celnymi UK przedsiębiorca będzie musiał uzyskać oddzielny nu-

mer EORI, nadawany przez urząd brytyjski. Dodatkowe informacje: <https://www.gov.uk/prepare-to-import-to-great-britain-from-january-2021> w zakładce „make sure you have an EORI number starting with GB”.

Należy zapoznać się z procedurą dokonywania zgłoszeń celnych w Polsce oraz w UK oraz związanymi z tym wymogami – szczegóły na stronie <https://www.podatki.gov.pl/clo/brexit/>. Przedsiębiorca powinien ocenić, które z tych czynności będzie dokonywał samodzielnie,

W związku z powstaniem od 1 stycznia 2021 r. granicy celnej między UE i UK, w przypadku obrotu towarowego z UK konieczne będzie dokonywanie czynności celnych przed organami celnymi w Polsce (lub innym państwie członkowskim UE) oraz w UK

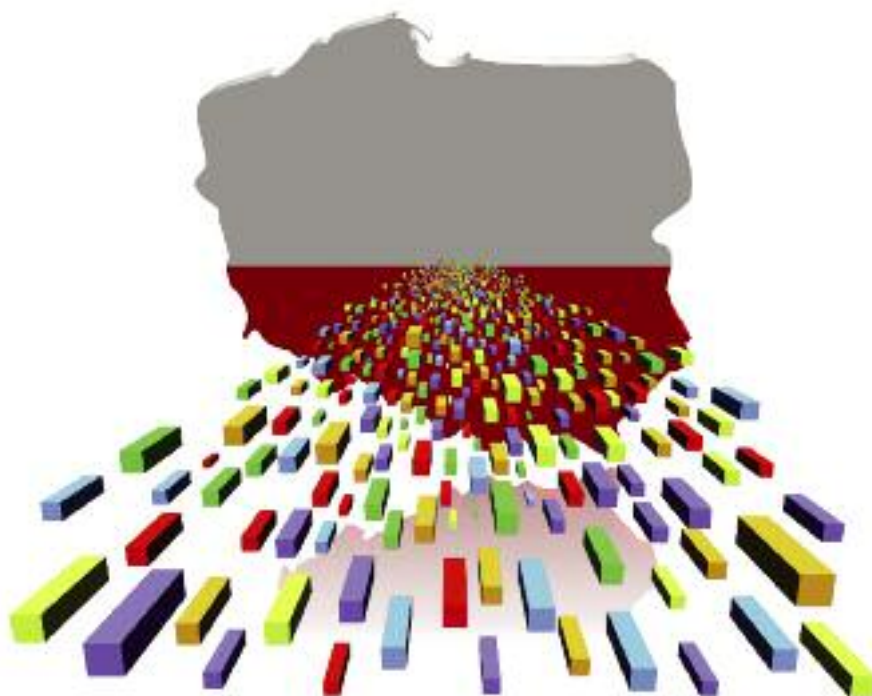

a które wolałby zlecić innemu podmiotowi (np. agencji celnej).

ZAPŁATA NALEŻNEGO CŁA

O ile nie zapadną odmienne ustalenia w ramach trwających negocjacji umowy UE-UK, od 1 stycznia 2021 r. w przywozie towarów z UK do Polski trzeba będzie zapłacić cło wg unijnej taryfy celnej (stawki *erga omnes* jak dla krajów objętych jedynie klauzulą najwyższego uprzywilejowania, czyli bez preferencji). Analogicznie, wwożąc towary z Polski do UK trzeba będzie zapłacić cło wg taryfy celnej UK (strona brytyjska przewiduje możliwość odroczenia zapłaty cła w pierwszych miesiącach 2021 r.). Stawki celne UE i UK można sprawdzić na poniższych stronach:

- cła w imporcie do UE: <https://www.gov.pl/web/rozwoj/cła-unii-europejskiej>;
- cła w imporcie do UK (wyszczególnione w kolumnie „UK Global Tariff“): <https://www.gov.uk/check-tariffs-1-january-2021>.

Wymogi i procedury kontrolne w odniesieniu do towarów przywożonych z UK do Polski będą analogiczne, jak stosowane wobec innych krajów pozaunijnych oraz wynikają z przepisów unijnych i krajowych

Jeśli stronom uda się wynegocjować i zatwierdzić umowę o wolnym handlu UE-UK, wówczas wejdą w życie wynikające z niej preferencje celne – w takim przypadku prawdopodobne jest ustanowienie bezcłowego reżimu w handlu dwustronnym. Skorzystanie z zerowych stawek celnych będzie jednak wiązało się wówczas z koniecznością spełnienia tzw. reguł pochodzenia,

które są warunkami do spełnienia przez producenta, żeby jego produkt mógł być uznany za posiadający preferencyjne pochodzenie w rozumieniu umowy UE-UK. Reguły te dla każdego produktu zostaną określone w umowie UE-UK i eksporterzy powinni się z nimi zapoznać, jeżeli będą chcieli skorzystać z możliwości, jakie zaoferuje umowa.

Oznaczać to będzie także konieczność przedstawienia organowi celnemu dokumentu potwierdzającego spełnienie tych reguł (szczegóły będą dostępne na stronach Ministerstwa Finansów).

GRANICZNA KONTROLA WETERYNARYJNA I FITOSANITARNA

Niektóre produkty pochodzenia zwierzęcego i roślinnego podlegają granicznej kontroli weterynaryjnej lub fitosanitarnej (SPS). Wynikają z tego dodatkowe obowiązki, takie jak konieczność załączenia dokumentacji potwierdzającej spełnienie wymogów bezpieczeństwa (świadectwa zdrowia lub świadectwa fitosanitarne), konieczność wwozu produktu przez wyznaczone przejścia graniczne i zgłoszenia go do kontroli granicznej, ewentualnie pre-notyfikacja przesyłki, itd.

Wymogi i procedury kontrolne w odniesieniu do towarów przywożonych z UK do Polski będą analogiczne jak stosowane wobec innych krajów pozaunijnych oraz wynikają z przepisów unijnych i krajowych. Szczegółowe informacje nt. weterynaryjnej kontroli granicznej (dot. towarów pochodzenia zwierzęcego) w przywozie z krajów pozaunijnych, które będą dotyczyć również UK po 1 stycznia 2021 r., znajdują się na stronie: <https://www.wetgiw.gov.pl/handel-eksport-import/informacje-dla-przedsiębiorców>, a informacje nt. kontroli fitosanitarnej (dot. towarów pochodzenia roślinnego) – na stronie: <http://piorin.gov.pl/eksport-i-import/import-towarow-do-ue/ogolne-wymagania-importowe,1.html>.

Wymogi po stronie brytyjskiej, dotyczące towarów przywożonych z Polski i innych krajów UE, będą określone przez władze brytyjskie. Aktualne informacje

na ten temat znajdują się na stronie rządu UK: <https://www.gov.uk/prepare-to-import-to-great-britain-from-january-2021> w zakładce: „check the new rules

przejścia stosownej procedury kontrolnej prowadzonej przez Inspekcję Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych. Prosimy o zapoznanie się z poszczególnymi procedurami przewidzianymi w stosunku do określonych produktów i grup produktów (świeżych owoców i warzyw, chmielu, wina, produktów ekologicznych oraz pozostałych artykułów rolno-spożywczych), celem ustalenia, jakie przepisy i wymogi dotyczą danego asortymentu towarów sprowadzanych z UK. Szczegółowe informacje związane z kontrolą jakości handlowej w obrocie towarami rolno-spożywczymi między Unią Europejską (UE) a Zjednoczonym Królestwem znajdują się na stronie internetowej Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych. Informacje są aktualizowane na bieżąco.

Towary rolno-spożywcze przywożone z krajów pozaunijnych podlegają obowiązkowi spełnienia norm jakościowych. Po 1 stycznia 2021 r. podmioty przywożące takie produkty z UK mogą być objęte obowiązkiem przejścia stosownej procedury kontrolnej prowadzonej przez Inspekcję Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych

for your type of goods” → „check what import licences and certificates you need”. Są tam m.in. zawarte szczegółowe informacje dotyczące wymogów w imporcie zwierząt żywych, produktów pochodzenia zwierzęcego oraz produktów wysokiego ryzyka nie będących pochodzenia zwierzęcego: <https://www.gov.uk/guidance/importing-animals-animal-products-and-high-risk-food-and-feed-not-of-animal-origin-from-1-january-2021> a także informacje nt. wymogów fitosanitarnych: <https://www.gov.uk/guidance/importing-and-exporting-plants-and-plant-products-from-1-january-2021>. Ważne jest, że brytyjskie wymogi mają być wprowadzane stopniowo przez okres 6 miesięcy – w okresie od 1 stycznia do 1 lipca 2021 r. W zakresie weterynaryjnym, wymogi brytyjskie są również opisane na stronie Głównego Inspektoratu Weterynarii.

Brytyjskie wymogi odnoszące się do jakości towarów unijnych, w tym polskich, opisane są na stronie: <https://www.gov.uk/prepare-to-import-to-great-brita->

Wymogi po stronie brytyjskiej, dotyczące towarów przywożonych z Polski i innych krajów UE, będą określone przez władze brytyjskie. Ważne jest, że mają być wprowadzane stopniowo przez okres 6 miesięcy – od 1 stycznia do 1 lipca 2021 r.

in-from-january-2021 w zakładce: „check the new rules for your type of goods” → „check the labelling and marketing standards for food, plant seeds and manufactured goods”.

KONTROLA JAKOŚCI

Towary rolno-spożywcze przywożone z krajów pozaunijnych podlegają obowiązkowi spełnienia norm jakościowych. A zatem po 1 stycznia 2021 r. podmioty przywożące takie produkty z UK mogą być objęte obowiązkiem

POZWOLENIA NA PRZYWÓZ/WYWÓZ

Od 1 stycznia 2021 r. w określonych sytuacjach, regulowanych prawem UE, przywóz z UK lub wywóz do UK towarów rolno-spożywczych może wiązać się z koniecz-

nością uzyskania pozwolenia na przywóz/wywóz, wydawanych przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa. Zasadniczo konieczność uzyskania pozwolenia w KOWR może dotyczyć dwóch rodzajów sytuacji:

- gdy obrót danym towarem z krajami spoza UE jest objęty szczególnym monitoringiem na mocy unijnych przepisów, lub
- gdy podmiot chce skorzystać z określonych preferencji taryfowych (w ramach kontyngentu taryfowego lub poza nim), które są administrowane przez KOWR.

Obecnie nie ma pewności, czy od 2021 r. w handlu dwustronnym między UE i UK będą ustanowione jakiegokolwiek kontyngenty taryfowe lub preferencje taryfowe w innej postaci. Jeśli chodzi natomiast o pozwolenia na przywóz/wywóz, związane z wymogiem monitoringu obrotu określonymi towarami rolnymi, obowiązek ich uzyskania w KOWR zacznie obowiązywać w handlu z UK od 1 stycznia 2021 r. Wg obowiązujących przepisów wymóg ten będzie dotyczył przywozu z UK do Polski ryżu, alkoholu etylowego pochodzenia rolniczego oraz konopi, a także wywozu z Polski ryżu.

Kompleksowe informacje nt. procedury uzyskiwania pozwoleń są zamieszczone na stronie KOWR.

SKUTKI DLA HANDLU Z INNYMI KRAJAMI POZAUNIJNYMI

Podmioty eksportujące obecnie artykuły rolno-spożywcze do krajów pozaunijnych z wykorzystaniem preferencji taryfowych w dostępie do ich rynków (na mocy umów handlowych zawartych przez UE z danym krajem) powinny przeanalizować, czy w procesie wytwarzania tych artykułów nie są stosowane surowce/komponenty pochodzące z UK. Jest to istotne, ponieważ od 1 stycznia 2021 r. surowce pochodzące z UK nie będą już traktowane jako unijne (pochodzące z UE). Może to prowadzić do sytuacji, że od 1 stycznia 2021 r. produkty przetworzone, zawierające wkład surowców z UK, nie będą już mogły być uważane za pochodzące z UE, a tym samym nie będą mogły dalej korzystać z preferencji taryfowych w dostępie do tych rynków.

PODRÓŻE ZE ZWIERZĘTAMI TOWARZYSZĄCYMI DO UE

Z uwagi na brak konkretnego scenariusza dotyczącego wymagań weterynaryjnych obowiązujących przy niehandlowym przemieszczaniu zwierząt domowych (psów, kotów, frettek) towarzyszących podróżnym

z UK do UE po 1 stycznia 2021r., zalecane jest bieżące monitorowanie strony internetowej: <https://www.gov.uk/guidance/pet-travel-to-europe-after-brexit#uk-nationals-living-in-the-eu>, gdzie zamieszczone są aktualne informacje obowiązujące w tym zakresie. Właściciele zwierząt planujący podróż z UK do UE po ww. terminie powinni mieć świadomość, że w przypadku

Właściciele zwierząt domowych planujący podróż z UK do UE po 1 stycznia 2021 r. powinni mieć świadomość, że w przypadku konieczności spełnienia najbardziej restrykcyjnych wymagań przywozowych, minimalny czas oczekiwania na ich spełnienie może się wydłużyć nawet do 4 miesięcy

konieczności spełnienia najbardziej restrykcyjnych wymagań przywozowych, minimalny czas oczekiwania na ich spełnienie może się wydłużyć nawet do 4 miesięcy. Oprócz dotychczasowych wymogów dotyczących oznakowania i szczepienia przeciwko wściekliznie, dodatkowo konieczne może być posiadanie odpowiedniego wyniku badania miareczkowania przeciwciał przeciwko wściekliznie oraz 3 miesięczny okres oczekiwania na wjazd do UE, liczony od dnia pobrania próbki w celu wykonania przedmiotowego badania.

INNE PRZYDATNE INFORMACJE

Dokument rządu UK „Border Operating Model”, z kompleksowym opisem wszystkich rodzajów kontroli granicznych, które będą wprowadzane przez UK, dostępny jest na stronie: <https://www.gov.uk/government/publications/the-border-operating-model>.

Oficjalna strona administracji polskiej poświęcona zagadnieniom brexitu i zakończenia okresu przejściowego w relacjach z UK: <https://www.brexit.gov.pl/>.

Departament Komunikacji
i Promocji MRiRW
☎ 22 623 18 38

Zdjęcia: Tashatuvango.Stock.adobe.com, Thaut images. Stock. adobe. com, Brainwashed 4 you. Stock. adobe.com, Monika Wisniewska.Stock.adobe.com, fotolia

Miliony dla kół gospodyń wiejskich

W trakcie najważniejszego tegorocznego wydarzenia gospodarczego północnej Polski, jakim było III Forum Wizja Rozwoju odbywające się pod honorowym patronatem premiera Mateusza Morawieckiego w Gdyni, całodniowy panel dyskusyjny poświęcono kołom gospodyń wiejskich.

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi reprezentowali w tych obradach sekretarz stanu Szymon Giżyński i Robert Jakubik, dyrektor Departamentu Oświaty i Polityki Społecznej.

Koła gospodyń wiejskich to jedna z najstarszych i najliczniejszych organizacji społecznych w Polsce, działająca od ponad 150 lat. Pierwsza organizacja kobieca powstała w marcu 1866 r. w Piasecznie na Pomorzu Gdańskim i przyjęła nazwę „Towarzystwo Gospodyń”. W 1918 r. organizację kobiet wiejskich

w Polsce przyjęły obowiązującą do chwili obecnej wspólną nazwę „koło gospodyń wiejskich”.

Działalność kół gospodyń wiejskich koncentruje się m.in. na działaniach na rzecz ochrony zdrowia i zabezpieczenia socjalnego rodzin wiejskich, pomocy w organizacji wypoczynku dla dzieci i młodzieży, rozwoju różnych form przedsiębiorczości wśród kobiet oraz zwiększeniu uczestnictwa wsi w kulturze, kultywowaniu tradycji, folkloru i sztuki ludowej. Dzięki tej wieloletniej działalności i dorobkowi KGW są wśród organizacji rol-

niczych jedną z najbardziej rozpoznawalnych organizacji.

W latach 2008-2015 organizacje te działały w oparciu o przepisy ustawy z 8 października 1982 r. o społeczno-zawodowych organizacjach rolników, jako wyodrębnione jednostki kółek rolniczych, nieposiadające osobowości prawnej i prowadziły działalność w zakresie określonym w statucie kółka rolniczego oraz regulaminie koła. KGW nie mogły więc w tym czasie otrzymać bezpośredniej finansowej pomocy od państwa i takiej pomocy nie otrzymywały. Podstawą finansowania kół gospodyń wiejskich były przede wszystkim składki członkowskie. Jeśli otrzymywały fundusze, były to dotacje w ramach kółka rolniczego, przy którym działały.

29 listopada 2018 r. weszła w życie ustawa z 9 listopada 2018 r.

o kołach gospodyń wiejskich. Umożliwia ona tym organizacjom uzyskanie osobowości prawnej poprzez wpis do Krajowego Rejestru Kół Gospodyń Wiejskich (KRKGW), prowadzonego przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Uzyskanie osobowości prawnej daje możliwość kołom gospodyń wiejskich na samodzielne funkcjonowanie w obrocie prawnym oraz pozwala na udział w różnych systemach wsparcia, realizowanych na terytorium Polski.

Organizacje te mogą prowadzić działalności zarobkową, w tym gospodarczą oraz pozyskiwać środki finansowe na swoją działalność z różnych źródeł.

■ Nowa ustawa – niezależność i osobowość prawna

Ustawa o kołach gospodyń wiejskich definiuje koła jako dobrowolną, niezależną od administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego, samorządną organizacją mieszkańców wsi, wspierającą rozwój przedsiębiorczości na wsi i aktywności, działającą na rzecz środowisk wiejskich. Ustawa przewiduje, że z inicjatywą założenia koła gospodyń wiejskich może wystąpić co najmniej 10 osób, a na terenie jednej wsi może mieć siedzibę tylko jedno koło. Ustawodawcy zależało, aby koło integrowało lokalną społeczność. W przypadku, gdy mamy kilka KGW na terenie wsi, ich działalność kuleje, koła rywalizują ze sobą, czasami pojawiają się między nimi antagonizmy. Koła

Koła gospodyń wiejskich koncentrują się m.in. na kultywowaniu tradycji, folkloru i sztuki ludowej

mogą mieć siedzibę i działać także na terenach sołectw położonych w granicach administracyjnych miast, miast do 5 tys. mieszkańców; jednocześnie można być członkiem tylko jednego koła. Terenem działalności koła może być jedna lub więcej wsi. Koła mogą wykonywać swoje zadania także poza terenem swojej działalności – tj. na terenie całego kraju i poza jego granicami. Koło gospodyń wiejskich działa na podstawie uchwalonego statutu, który określa nazwę i siedzibę koła, przedmiotowy i terytorialny zakres działalności, cele i zadania koła oraz środki ich realizacji, sposób nabywania i utraty członkostwa oraz przyczyny utraty członkostwa w kole. Także sposób reprezentowania koła na zewnątrz, jego majątek oraz sposób dysponowania tym majątkiem, prawa i obowiązki członków, sposób ustanawiania i regulowania składek członkowskich, organy koła – kompetencje, okres kadencji, tryb wyboru i odwoływania, tryb likwidacji koła.

Koło podlega obowiązkowi wpisu do Krajowego Rejestru Kół Gospodyń Wiejskich, prowadzonego przez ARiMR i z chwilą wpisu uzyskuje osobowość prawną. Koła gospodyń wiejskich mogą ze sobą współpracować i współdziałać, w zakresie realizowanych zadań i w tym celu mogą na zasadzie dobrowolności zrzeczać się i tworzyć związki kół gospodyń wiejskich. Związek kół może być utworzony z inicjatywy co najmniej

dwóch kół gospodyń wiejskich.

Do połowy września 2020 r. w Krajowym Rejestrze Kół Gospodyń Wiejskich, zarejestrowanych zostało 9491 tych organizacji. Najwięcej w województwach: wielkopolskim, lubelskim i mazowieckim. Najmniej w opolskim, lubuskim i pomorskim.

■ Finansowe wsparcie dla kół

Polska, dostrzegając rolę jaką pełnią KGW w społeczności wiejskiej, postanawia co roku przeznaczyć na dofinansowanie ich działalności określoną kwotę, zabezpieczającą minimalne potrzeby działalności kół. Już sama ustawa o kołach gospodyń wiejskich pozwala na uzyskanie wsparcia finansowego na działalność koła, które zostało zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Kół Gospodyń Wiejskich. Na 2020 r. dla KGW zaplanowano wsparcie finansowe z budżetu państwa w wysokości ogółem 40 mln zł.

Od chwili wejścia w życie ustawy o kołach gospodyń wiejskich do tej pory z budżetu państwa wypłacono kwotę wsparcia finansowego dla KGW w wysokości ponad 72 mln zł, w tym: za 2018 r. – 16 mln 295 tys. 200 zł; za 2019 r. – 29 mln 697 tys. zł. Trwają wypłaty na ten rok. Nabór wniosków o wsparcie finansowe dla kół gospodyń wiejskich na rok bieżący zakończył się 30 września.

Wniosek o przyznanie pomocy koło gospodyń wiejskich składa do kierownika biura powiatowego ARiMR, właściwego miejscowo ze względu na siedzibę KGW, na formularzu opracowanym i udostępnionym przez Agencję. Pomoc finansowa jest przyznawana w drodze decyzji Prezesa ARiMR. Wysokość pomocy, jaką może otrzymać koło, jest uzależniona od liczby jego członków i wynosi:

- 3000 zł – jeżeli koło liczy nie więcej niż 30 członków;

- 4000 zł – jeżeli koło liczy od 31 do 75 członków;
- 5000 zł – jeżeli koło liczy ponad 75 członków.

■ Jak się zarejestrować

Komitet założycielski (min. 10 osób) składa do kierownika właściwego miejscowo powiatowego biura ARiMR wniosek o wpis do rejestru wraz ze statutem. Po weryfikacji zgłoszenia Prezes ARiMR w drodze decyzji dokonuje wpisu do rejestru, nadając tym samym osobowość prawną KGW. W przypadku złoże-

rowizn, zapisów, dotacji, pomocy finansowej; sprzedaży wyrobów sztuki ludowej, w tym rękodzieła i rzemiosła ludowego i artystycznego lub żywności regionalnej; z tytułu sprzedaży, najmu lub dzierżawy majątku; z tytułu odsetek od środków pieniężnych na rachunkach bankowych lub rachunkach w spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych; nie posiadają statusu organizacji pożytku publicznego, a w roku poprzedzającym rok podatkowy nie przekroczyły przychodów w wysokości 100 tys. zł.

Na 2020 r. dla Kół Gospodyń Wiejskich zaplanowano wsparcie finansowe z budżetu państwa w wysokości ogółem 40 mln zł

nia wniosku o wpis do rejestru przez więcej niż jedno koło na terenie tej samej wsi, ARiMR dokonuje wpisu tego koła, które złożyło wniosek najwcześniej. Do rejestru może zostać wpisany także związek KGW, działających na mocy ustawy o kołach gospodyń wiejskich. Wzory wniosków znajdują się na stronie internetowej ARiMR.

Zgodnie z ustawą, koła mogą prowadzić działalność zarobkową, w tym działalność gospodarczą, a także uproszczoną ewidencję przychodów i kosztów, w przypadku, gdy: osiągają przychody wyłącznie z działalności statutowej z tytułu składek członkowskich, da-

Wszelkie przychody pochodzące ze sprzedaży swoich produktów: rękodzieł i rzemiosła ludowego oraz żywności regionalnej, powinny być przeznaczane na działalność statutową.

Obecnie nadzór nad działalnością kół gospodyń wiejskich sprawuje Prezes Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa we współpracy z Pełnomocnikiem Rządu ds. Lokalnych Inicjatyw Społecznych.

Departament Oświaty
i Polityki Społecznej Wsi MRiRW

☎ 22 623 15 75

Zdjęcia: fotolia, JDziedzic. Stock. adobe. com, Irina Burakova.

Stock. adobe. com, Jarek Witkowski. Stock. adobe. com, Karol.

Stock. adobe. com

Miód spadziowy z Beskidu Wyspowego w unijnym rejestrze

29 lipca 2020 r. w rejestrze chronionych nazw pochodzenia i chronionych oznaczeń geograficznych zarejestrowana została nazwa miód spadziowy z Beskidu Wyspowego (ChNP). Jest to 44. polski produkt zarejestrowany w unijnym systemie.

IJHARS

Cały proces produkcji miodu spadziowego z Beskidu Wyspowego jest rejestrowany, co umożliwia całkowite odтворzenie każdego z etapów produkcji. Miód spadziowy z Beskidu Wyspowego może być pozyskiwany tylko w pracowniach pasiecznych zlokalizowanych na terenie powiatu limanowskiego i myślenickiego (województwo małopol-

skie), posiadających stosowne zezwolenia i zarejestrowanych w Powiatowych Inspektoratach Weterynarii. Obowiązek rozlewania miodu do opakowań detalicznych lub hurtowych na obszarze jego pozyskiwania, związany jest z tradycyjnie stosowaną praktyką mającą na celu zagwarantowanie odpowiedniej jakości produktu, jak i w celu nadzoru i kontroli nad pochodzeniem chronionego miodu. Pszczelarze produkujący i konfekcjonujący miód spadziowy

z Beskidu Wyspowego oraz podmioty zajmujące się skupowaniem i konfekcjonowaniem tego miodu, są zobowiązani do stosowania jednego wzoru etykiety. Na etykiecie, obok nazwy produktu, powinien zostać umieszczony symbol Chronionej Nazwy Pochodzenia lub ten symbol oraz napis Chroniona Nazwa Pochodzenia. System jednolitych etykiet gwarantuje właściwą jakość oraz łatwą identyfikację produktu.

Surowcem do produkcji miodu spadziowego z Beskidu Wyspowego jest spadz jodłowa z górskich lasów jodłowych Beskidu Wyspowego i niewielkiej części Beskidu Makowskiego zwanej Beskidem Myślenickim. Spadz początkowo ma bar-

wę jasną, ale szybko dostają się do niej różne domieszki, takie jak ziarna pyłku kwiatowego lub zarodniki grzybów i glonów, które nadają miodowi spadziowemu z Beskidu Wyspowego charakterystyczną czarno-zieloną barwę. Po skrzystalizowaniu miód przybiera barwę zielonoszarą do brązowej. Miód charakteryzuje się również intensywnym aromatem, ze specyficznym, przypominającym żywicę zapachem.

Na obszarze Beskidu Wyspowego oraz Myślenickiego nie ma większych miast – powyżej 20 tys. mieszkańców. Brak uciążliwych dla środowiska zakładów przemysłowych sprzyjał powstaniu wyjątkowego mikroklimatu. Obecnie dominują tam lasy bukowo-jodłowe, jedliny oraz bory mieszane jodłowo-świerkowe. Nasycenie lasów jodłą pospolitą jest największe w całej Polsce, przeciętnie wynosi powyżej 40%. Pobrane przez korzenie jodeł sole mineralne i mikroelementy, zostają skoncentrowane przez mszyce w lepkiej cieczy – czyli spadzi, która stanowi co najmniej 95% ogólnej zawartości spadzi w miodzie spadziowym z Beskidu Wyspowego. Maksymalnie 5% spadzi może pochodzić z drzew liściastych. Następnie spadź z igieł i gałązek jodły jest pobierana przez

Cały proces produkcji miodu spadziowego z Beskidu Wyspowego jest rejestrowany, co umożliwia całkowite odtworzenie każdego z etapów produkcji

miejscowe pszczoły rasy kraińskiej, nazwane w latach 30-tych linią Dobra, które są w stanie zimować i zdobywać pokarm na terenach porośniętych puszcą jodłową (spadź jodłowa pojawia się dosyć późno, od końca czerwca do końca września, co jest bardzo niekorzystne dla pszczoł innych ras). Pszczoły linii Dobra wytworzyły szereg cennych cech umożliwiających przetrwanie, takich jak: odporność na choroby poprzez bardzo silny instyngt higieniczny, bardzo niewielkie zużycie pokarmu zimą, możliwe

zimowanie na zapasach spadzi, ostrożne podejmowanie czerwienia na wiosnę oraz szybki rozwój po ustabilizowaniu się pogody.

Długa historia pszczelarstwa na obszarze dzisiejszego powiatu limanowskiego i myślenickiego przyczyniła się do wypracowania przez pszczelarzy zasad postępowania przy produkcji i pozyskiwania miodu spadziowego oraz hodowli pszczoł. Pierwszą selekcję pszczoł, o opisanych wcześniej cechach przeprowadzał w latach trzydziestych XX wieku Jan Czech, pszczelarz z Dobrej. Zaobserwowano, że miejscowe pszczoły najlepiej nadają się do zbioru miodu spadziowego, najszybciej go znajdują, najlepiej go przerabiają i dlatego produkują najwartościowszy miód. Od 2014 r. linia Dobra objęta jest programem ochrony zasobów genetycznych, a na terenie Gmin Dobra i Tymbark jest utworzony obszar hodowli zachowawczej dla tych pszczoł. Dzięki unikaniu importowanych linii i krzyżówek pszczoł niedostosowanych do tamtejszych warunków klimatycznych, udało się utrzymać linię Dobra w niezmiennym postaci do czasów dzisiejszych.

Główny Inspektorat Jakości Handlowej

Artykułów Rolno-Spożywczych

☎ 22 623 29 22

Zdjęcia: fotolia, Phanterstock/Photogenica, Jefotograf. Stock.

adobe.com

Miód spadziowy z Beskidu Wyspowego może być pozyskiwany tylko w pracowniach pasiecznych zlokalizowanych na terenie powiatu limanowskiego i myślenickiego

Źródło informacji:

Publikacja wniosku o rejestrację nazwy zgodnie z art. 50 ust. 2 lit. a) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1151/2012 w sprawie systemów jakości produktów rolnych i środków spożywczych (Dz. U. C 336/04 z 07.10.2019 r.);

Wniosek o rejestrację nazwy pochodzenia/oznaczenia geograficznego produktu rolnego lub środka spożywczego – Stowarzyszenie Producentów Miodu Spadziowego z Beskidu Wyspowego.

Nawet pół miliona złotych na inwestycje w małe przetwórstwo

Od 26 października 2020 r. oddziały regionalne Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa będą przyjmowały wnioski w ramach *Wsparcia inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój*, czyli na tzw. małe przetwórstwo. Pomoc finansowana jest z budżetu PROW na lata 2014-2020.

Na złożenie dokumentów w tym jesiennym naborze rolnicy będą mieli czas do 24 listopada 2020 r. Oferta pomocy skierowana jest do dwóch grup beneficjentów.

Pierwszą stanowią rolnicy, domownicy bądź małżonkowie rolników, którzy zdecydują się na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie przetwarzania produktów rolnych. Rejestracja działalności musi nastąpić przed złożeniem wniosku o płatność. Ta grupa wnioskodawców może ubiegać się o wsparcie do 500 tys. zł.

Druga grupa obejmuje rolników lub ich małżonków prowadzących lub podejmujących prowadzenie działalności przetwórczej i sprzedaży produktów przetworzonych w ramach rolniczego handlu detalicznego (RHD). W tym przypadku nie jest wymagane prowadzenie działalności gospodarczej, a maksymalna kwota dofinansowania wynosi 100 tys. zł.

Pomoc, jaką można otrzymać w ramach *Wsparcia inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi i ich rozwój*, przyznawana jest w formie refundacji do 50 proc. kosztów kwalifikowanych poniesionych na realizację inwestycji służących: przetwórstwu m.in. mleka, mięsa, owoców i warzyw, zbóż czy ziemniaków, przetwarzaniu produktów rolnych na cele energetyczne czy zamrażaniu lub przechowywaniu produktów rolnych.

Dofinansowaniem objęta jest produkcja m.in. wędlin, serów, soków z owoców i warzyw, olejów, win, cydru, gotowej paszy dla zwierząt gospodarskich i karmy dla zwierząt domowych. Z kolei w ramach RHD wsparciem objęte są m.in. takie produkty, jak: świeże mięso – wołowe, wieprzowe, baranie, kozie, końskie lub produkowane z tego mięsa surowe wyroby, świeże mleko, surowa śmietana, miód; przetwory zbożowe – mąki, kasze, płatki, otręby; czy

kiszonki warzywne.

Katalog inwestycji, na które można otrzymać wsparcie, obejmuje m.in. budowę, rozbudowę lub modernizację budynków wykorzystywanych do prowadzenia działalności przetwórczej; zakup oraz instalację maszyn lub urządzeń do przetwarzania i magazynowania; aparatury pomiarowej i kontrolnej; inwestycje związane z dostosowaniem pomieszczeń pomocniczych służących przygotowaniu posiłków (np. kuchni) i pomieszczeń gospodarczych służących do przechowywania produktów żywnościowych oraz zakup maszyn czy urządzeń służących ochronie środowiska.

Szczegółowe informacje na temat zasad i warunków ubiegania się o pomoc w ramach *Wsparcia inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi i ich rozwój* dostępne są na portalu internetowym www.arimr.gov.pl oraz w punktach informacyjnych w biurach powiatowych i oddziałach regionalnych ARiMR.

Biuro Prasowe ARiMR

☎ 22 318 40 90

Zdjęcia: fotolia, Phanterstock/Photogenica, Markobe. Stock. adobe.com, Katya Maximenko. Stock. adobe.com

Dofinansowaniem w ramach tzw. małego przetwórstwa objęta jest produkcja m.in. wędlin, serów, soków z owoców i warzyw oraz cydru

Do 100 tys. euro rocznie za wspólne działanie

Od 19 października 2020 r. Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa będzie przyjmowała wnioski o wsparcie na *Tworzenie grup producentów i organizacji producentów*. To już ósmy nabór tego typu w ramach PROW 2014-2020.

tów nie mogą być osoby należące do grupy lub organizacji producentów, współmałżonkowie takich osób, podmioty powiązane kapitałowo lub osobowo w sposób bezpośredni lub

Podmioty zainteresowane tą ofertą pomocy będą miały czas na złożenie dokumentów w oddziałach ARiMR do 30 listopada 2020 r.

■ Kto może złożyć wniosek?

Program skierowany jest do nowych grup producentów rolnych uznanych od 14 grudnia 2019 r. na podstawie ustawy z 15 września 2000 r. o grupach producentów rolnych i ich związkach. Grupy te muszą składać się z osób fizycznych, prowadzących działalność jako mikro, małe lub średnie przedsiębiorstwo.

O dofinansowanie mogą starać się również organizacje producentów uznane na podstawie przepisów ustawy z 11 marca 2004 r. o organizacji niektórych rynków rolnych albo ustawy z 20 kwietnia 2004 r. o organizacji rynku mleka i przetworów mlecznych.

Wsparcia nie może otrzymać podmiot zrzeczający producentów drobiu, wyrobów z mięsa drobiowego i jego podrobów oraz owoców i warzyw.

■ Jak to działa?

W pierwszej kolejności podmiot zrzeczający rolników musi uzyskać osobowość prawną, wraz z rejestracją w Krajowym Rejestrze Sądowym – Rejestrze Przedsiębiorców. Kolejnym krokiem jest złożenie wniosku o uznanie za grupę producentów rolnych lub organizację pro-

Maksymalny limit pomocy w ramach działania „Tworzenie grup producentów i organizacji producentów” wynosi 100 tys. euro w każdym roku pięcioletniego okresu przyznawania wsparcia

ducentów wraz z planem biznesowym do dyrektora oddziału regionalnego ARiMR. Od daty uznania grupa lub organizacja producentów jest zobowiązana do realizacji zatwierdzonego planu biznesowego. Od tego momentu może również złożyć w Agencji wniosek o przyznanie pomocy finansowej.

■ W jakiej formie i wysokości udzielana jest pomoc?

Pomoc przyznawana jest w okresie pierwszych 5 lat działania grupy lub organizacji producentów liczonych od dnia jej uznania. Wysokość dofinansowania, jakie może otrzymać grupa lub organizacja, zależy od wartości rocznych przychodów netto uzyskanych ze sprzedaży produktów wytworzonych przez jej członków w poszczególnych latach. Ważne jest, że odbiorcami produk-

tywnych nie mogą być osoby należące do grupy lub organizacji producentów, współmałżonkowie takich osób, podmioty powiązane kapitałowo lub osobowo w sposób bezpośredni lub pośredni z beneficjentem lub jego współmałżonkiem.

Wysokość wsparcia wynosi:

- w pierwszym roku – 10 proc. przychodów netto,
- w drugim roku – 9 proc.,
- w trzecim roku – 8 proc.,
- w czwartym roku – 7 proc.,
- w piątym roku – 6 proc.

Maksymalny limit pomocy to 100 tys. euro w każdym roku pięcioletniego okresu przyznawania wsparcia.

Więcej informacji: na portalu internetowym – www.arimr.gov.pl, pod numerem bezpłatnej infolinii – tel. 800 380 084 oraz w punktach informacyjnych w biurach powiatowych i oddziałach regionalnych ARiMR.

Biuro Prasowe ARiMR

☎ 22 318 40 90

Zdjęcie: Pressmaster. Stock. adobe. com

Młody rolnik inwestuje w maszyny

Prawie 1,5 mld zł z budżetu PROW na lata 2014-2020 przekazała do tej pory Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa młodemu, polskiemu rolnikowi, który zdecydował się samodzielnie prowadzić gospodarstwo.

Polska w porównaniu z innymi krajami Unii Europejskiej ma najwięcej młodych rolników. Około jednej czwartej właścicieli gospodarstw nie ukończyła 40. roku życia. Dla młodych ludzi, którzy podejmują decyzję o pracy w rolnictwie, jest to dzisiaj w większości akt świadomego wyboru, a nie rodzinny nakaz dziedziczenia zawodu. Gospodarstwo jest dla nich niczym firma, która ma dawać zyski i szybko się rozwijać. Młodzi rolnicy są bardziej elastyczni niż starsze pokolenie w dostosowywaniu się do nowych wymogów działania i zmieniających się warunków rynkowych, szybciej podejmują decyzję, są otwarci na innowacyjne rozwiązania w gospodarowaniu, częściej korzystają z technologii informatycznych, mają też większą wiedzę o programach pomocowych dla rolnictwa.

Zmiana pokoleniowa na polskiej wsi dokonała się m.in. dzięki unijnym środkom, w tym przekazywanym z budżetu Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich. W jego obecnej realizowanej edycji na lata 2014-2020 zachętą dla młodych ludzi, by podejmowali działalność rolniczą na własny rachunek, jest wsparcie finansowe w ramach działania *Premie dla młodych rolników*.

Dotychczas ARiMR przeprowadziła sześć naborów wniosków o przyznanie premii. Wystąpiło o nią łącznie

blisko 29,5 tys. rolników do 40. roku życia. Zainteresowanie tą formą pomocy rosło z roku na rok. W latach 2015-2018 liczba osób ubiegających się o ten rodzaj wsparcia przyrastała średnio o 700 wnioskujących rocznie. W 2018 r. wnioski złożyło nieco ponad 5,4 tys. rolników, rok później było ich blisko 7,1

w Wielkopolsce – 13 proc. oraz w Lubelskim – 12,2 proc. Kwoty wypłacone w poszczególnych regionach kraju są wprost proporcjonalne do liczby składanych wniosków o przyznanie pomocy i wahają się od 13,8 mln zł w województwie lubuskim do 280,4 mln zł w województwie mazowieckim. Łącznie ARiMR przekazała młodemu rolnikowi, który realizują lub zrealizowali biznesplan dla swojego gospodarstwa, prawie 1,5 mld zł.

Na co przeznaczyci oni premię, której wysokość ze 100 tys. została

Dotychczas ARiMR przeprowadziła sześć naborów wniosków o przyznanie premii dla młodych rolników. Wystąpiło o nią łącznie blisko 29,5 tys. rolników do 40. roku życia

tys. W tegorocznym naborze, który zakończył się 17 sierpnia, o premię na start wystąpiło około 5,1 tys. młodych ludzi.

Największym zainteresowaniem premie cieszą się na Mazowszu – ponad 18,5 proc. spośród wszystkich wniosków złożonych w dotychczasowych naborach,

podniesiona w roku ubiegłym do 150 tys. W przypadku realizacji inwestycji w środki trwałe około 80 proc. z nich stanowi zakup maszyn. Co trzecia złotówka wydawana jest na kupno ciągnika rolniczego. Dużym zainteresowaniem inwestujących w swoje gospodarstwa młodych rolników cieszy się również

Co trzecia złotówka premii dla młodego rolnika wydawana jest na kupno ciągnika rolniczego. Dużym zainteresowaniem inwestujących w swoje gospodarstwa młodych rolników cieszy się również sprzęt służący uprawie gleby oraz przeznaczony do zbiorów płodów rolnych

sprzęt służący uprawie gleby oraz przeznaczony do zbiorów płodów rolnych.

Więcej informacji o *Premiach dla młodych rolników*, zasadach ich przyznawania i dokumentach potrzebnych do ubiegania się o ten rodzaj wsparcia: na stronie www.arimr.gov.pl, pod numerem bezpłatnej infolinii – tel. 800 380 084 – oraz w punktach informacyjnych w biurach powiatowych i oddziałach regionalnych ARiMR.

Biuro Prasowe ARiMR

☎ 22 318 40 90

Zdjęcia: fotolia, Dmitriy Kuzmichev. Stock. adobe. com

W placówkach ARiMR można potwierdzić lub założyć Profil Zaufany

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w ramach realizowanej strategii cyfryzacji utworzyła 331 punktów na terenie całego kraju, gdzie można potwierdzić lub założyć Profil Zaufany. Punkty rozlokowane są w centrali ARiMR, oddziałach regionalnych oraz biurach powiatowych.

Profil Zaufany służy do potwierdzania tożsamości obywatela w systemach elektronicznej administracji. Działa jak odręczny podpis. Pozwala na przekazywanie dokumentów, wniosków oraz załatwianie spraw urzędowych drogą elektroniczną z wykorzystaniem ePUAP oraz portalu obywatel.gov.pl. Założenie i korzystanie z Profilu Zaufanego jest bezpłatne.

We wszystkich uruchomionych przez ARiMR punktach istnieje moż-

liwość nie tylko potwierdzenia Profilu Zaufanego. Można go również na miejscu założyć, korzystając z udostępnionego stanowiska komputerowego. Ważne, by mieć przy sobie telefon komórkowy oraz dowód osobisty lub paszport.

W celu założenia Profilu Zaufanego należy samodzielnie wejść

na stronę pz.gov.pl i wybrać opcję „Założ Profil Zaufany i potwierdź w punkcie potwierdzającym”. Następnie trzeba wypełnić udostępniony na stronie formularz, zarejestrować się i podpisać wniosek kodem otrzymanym SMS-em na numer telefonu podany przy rejestracji. W kolejnym kroku pracownik Agencji na podstawie dokumentu tożsamości dokonuje potwierdzenia Profilu Zaufanego.

Szczegółowe informacje dotyczące adresów placówek ARiMR pełniących funkcję punktów potwierdzających Profil Zaufany znajdują się na stronie pz.gov.pl.

Biuro Prasowe ARiMR

☎ 22 318 40 90

#KupujŚwiadomie

Jakość i pochodzenie żywności mają znaczenie

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi wraz z Krajowym Ośrodkiem Wsparcia Rolnictwa od kwietnia 2020 r. prowadzą kolejną edycję ogólnopolskiej kampanii informacyjnej „Kupuj świadomie”. Głównym celem akcji jest zwiększenie wiedzy Polaków na temat znaczenia świadomych decyzji zakupowych.

Nowe trendy w żywieniu sprawiają, że konsumenci stają się coraz bardziej wymagający, poszukują żywności wysokiej jakości, bezpiecznej, o sprawdzonym pochodzeniu i dokonują zakupów z większą świadomością. Coraz większą uwagę zwracają na autentyczność produktów. Pod hasłem autentyczności kryją się m.in. informacje: skąd pozyskiwane są surowce, w jaki sposób dany produkt jest wytwarzany, jaki jest jego skład itp. O cechach tych informują znaki i certyfikaty stosowane przez producentów żywności, pomagające wy-

różnić się na tle konkurencji oraz wspomagające wiarygodność.

AKTYWNE PROMOWANIE POLSKICH PRODUKTÓW ROLNO-ŻYWNOŚCIOWYCH

Istotnym czynnikiem wpływającym na pozycję konkurencyjną polskiej żywności jest aktywna i efektywna polityka informowania konsumentów o specyficznych i wyróżniających cechach produktów żywnościowych oferowanych w kraju i za granicą, prowadzona przez rodzi-

mych producentów oraz instytucje publiczne. Jednym z priorytetowych zadań resortu rolnictwa jest promowanie polskiej żywności (w tym produktów ze znakami i certyfikatami) w kraju oraz na rynkach europejskich i światowych. Zgodnie ze „Strategią promocji żywności Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi” ważną rolę w promowaniu polskich produktów rolno-żywnościowych pełni Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa.

W kampanii #KupujŚwiadomie KOWR zwraca szczególną uwagę na przekaz, jakich krajowych oraz unijnych certyfikatów i oznaczeń szukać na produktach, aby konsumenci mieli pewność, że nabywają żywność rodzimego pochodzenia, wysokiej jakości i spełniającą określone normy produkcji.

CERTYFIKATY I ZNAKI

Zgodnie ze „Strategią promocji żywności Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi” żywność wysokiej jakości, to taka, która jest wytwarzana specyficznymi metodami produkcji rolniczej, w szczególności w odniesieniu do: bezpieczeństwa żywności, identyfikowalności, autentyczności, oznakowania, wartości odżywczych i zdrowotnych, poszanowania środowiska naturalnego i do-

brostanu zwierząt oraz zrównoważonego charakteru produkcji rolniczej, a także wyróżniająca się przede wszystkim jakością i walorami smakowymi.

Za każdym znakiem i certyfikatem, którego logotyp jest umieszczany na opakowaniu, kryje się pewna treść, wskazująca na pochodzenie, warunki uprawy lub chowu oraz sposób wytworzenia. W przypadku produktów rolno-spożywczych ich jakość gwarantują przede wszystkim krajowe i wspólnotowe systemy jakości żywności. Zapewniają one bezpieczeństwo żywności, jej identyfikowalność oraz powtarzalność cech jakościowych. Produkty certyfikowane są poddawane kontroli i spełniają rygorystyczne standardy produkcji. Poszczególne systemy jakości mają swoje własne wytyczne i reguły, które należy spełnić, aby proces certyfikacji zakończył się przyznaniem certyfikatu i upoważnił producenta do oznaczenia nim danego produktu. Udział producentów w tych systemach przekłada się również na nadzorowanie kolejnych etapów procesu produkcji i zapewnienie jakości.

Z kolei produkty ze znakami nie są wytwarzane w ramach systemów jakości, ale wyróżniają się charakterystycznymi cechami, tj. pochodzeniem surowców użytych do produkcji lub tradycyjnymi metodami wytwarzania, które wpływają na ich wyjątkowość i unikalność.

PRODUKTY SPOŻYWCZE ZE ZNAKAMI

PRODUKT POLSKI

Ważną rolę w rozwoju krajowej gospodarki odgrywa patriotyzm konsumenta, który znajduje odzwierciedlenie w podejmowaniu właściwych, codziennych decyzji zakupowych wspierających funkcjonowanie polskiej

gospodarki, w tym krajowego rolnictwa. Nabywanie rodzimych towarów przekłada się m.in. na: utrzymanie i tworzenie nowych miejsc pracy, zwiększanie wpływów podatkowych do budżetu państwa i budżetów samorządowych, rozwój rodzimych przedsiębiorstw czy pozyskiwanie środków na inwestycje. Znaczenie świadomych decyzji zakupowych jest szczególnie istotne w tak trudnym czasie jak pandemia koronawirusa, gdyż mają one duży wpływ na sytuację ekonomiczno-gospodarczą kraju.

Preferowanie rodzimych produktów rolno-spożywczych przy podejmowaniu decyzji zakupowych jest coraz bardziej popularnym trendem w polskim społeczeństwie. Dla przykładu: według opublikowanych przez firmę Open Research w kwietniu 2017 r. badań rynko-

funkcjonowanie polskiej

wych sześcioro na dziesięciu respondentów wskazało w 2016 r. polskość marki jako zachętę do skorzystania z oferty, natomiast w 2017 r. około 73% Polaków stwierdziło, że wystarczającą zachętę do zakupu danego produktu stanowi dla nich to, że pochodzi on właśnie z Polski¹.

Z kolei według sondażu Centrum Badania Opinii Społecznej (CBOS) pn. „Patriotyzm gospodarczy” z listopada 2017 r. polskie pochodzenie produktu jako kryterium wyboru wskazała niemal połowa Polaków (46%). Fakt, że produkt codziennego użytku miał polskie pochodzenie, był trzecim co do ważności (po cenie i jakości) czynnikiem decyzyjnym konsumentów².

W ostatnich latach coraz więcej Polaków deklaruje kupowanie towarów krajowej produkcji

Kupowanie produktów wytworzonych w kraju, na bazie polskich surowców, przynosi korzyści, z których – dokonując wyboru na półce sklepowej – często nie zdajemy sobie sprawy. Według analizy Grant Thornton aż 79 gr z każdej wydanej złotówki zostaje w Polsce, jeżeli kupimy produkt rodzimej firmy wyprodukowany w kraju. Analogicznie, jeśli kupimy produkt firmy zagranicznej wyprodukowany w innym kraju, z każdej złotówki w Polsce zostanie tylko 25 gr³.

W ostatnich latach coraz więcej Polaków deklaruje kupowanie towarów krajowej produkcji. Niestety duży procent konsumentów nie ma nawyku sprawdzania pochodzenia wyrobu, który nabywa. Czytaniu etykiet nie sprzyja również pośpiech, a także zbyt małe i/lub nieczytelne opisy oraz oznaczenia na opakowaniach. Według ekspertów należy przełożyć chęć nabywania polskich produktów na realne działania, gdyż w kraju obserwuje się wysoki stopień deklarowanego patriotyzmu konsumentckiego, ale wciąż niesatysfakcjonujący poziom jego wdrożenia w życie w trakcie podejmowania codziennych decyzji zakupowych. Ważna dla polskich konsumentów jest nie tylko dostępność i identyfikacja krajowego wyrobu: jednym wystarcza informacja, że produkt został wyprodukowany w Polsce, dla innych znaczenie ma również struktura i własność kapitału producenta

oraz to, czy zyski i podatki zostaną w kraju.

Dlatego tak ważne jest dotarcie do jak najszerszego grona odbiorców z głównym przekazem kampanii #KupujŚwiadomie, w której położono nacisk na informację, jakich certyfikatów i znaków szukać na produktach, aby żywność nabywana przez konsumentów posiadała oczekiwane cechy.

Znak/informacja PRODUKT POLSKI wskazuje, że produkt został wytworzony w Polsce oraz na bazie polskich surowców (produkty nieprzetworzone – w 100%, a produkty przetworzone – w 75%, gdyż dopuszcza się użycie importowanych składników, np. przypraw i bakalii, do 25% masy tych produktów pod warunkiem, że składniki takie nie są wytwarzane w kraju).

Wraz ze znakiem PRODUKT POLSKI mogą być zamieszczone inne oznaczenia i certyfikaty krajowe oraz unijne, które dodatkowo świadczą o jakości i bezpieczeństwie danego produktu.

Od 30 września 2020 r., w przypadku świeżego, schłodzonego i zamrożonego mięsa ze świń, owiec, kóz i drobiu oferowanego do sprzedaży konsumentowi finalnemu lub zakładom żywienia zbiorowego (bez opakowania lub w przypadku pakowania środków spożywczych w pomieszczeniu sprzedaży na życzenie konsumenta finalnego lub ich pakowania do bezzwłocznej sprzedaży), przepisy nakładają obowiązek podawania grafiki przedstawiającej flagę państwa pochodzenia, razem z informacją wymaganą od kwietnia 2018 r. o państwie pochodzenia lub miejscu pochodzenia. Obowiązek ten nie dotyczy mięsa, w którego oznakowaniu użyto znaku graficznego zawierającego informację PRODUKT POLSKI.

Stosowanie oznakowania PRODUKT POLSKI jest dobrowolne, jednakże wiąże się z konsekwencją przestrzegania przepisów określonych w ustawie o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych. Jako element oznakowania podlega kontroli Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych (IJHARS).

Logo PRODUKT POLSKI można pobrać bezpłatnie ze strony internetowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi www.gov.pl/rolnictwo/produkt-polski, na której znajdują się również wszystkie niezbędne informacje i regulacje prawne dotyczące znaku.

POZNAJ DOBRĄ ŻYWNOŚĆ

Najważniejszym celem programu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi Poznaj Dobrą Żywność jest promocja żywności wysokiej jakości, potwierdzonej znakiem PDŻ. To także pomoc konsumentowi w dokonaniu świadomego wyboru

produktów żywnościowych oraz podnoszenie zaufania do produktów wytwarzanych masowo o wysokiej i stabilnej jakości.

WOLNE OD GMO

Znaki graficzne WOLNE OD GMO są gwarancją, że produkt nie zawiera organizmów genetycznie zmodyfikowanych lub, że pochodzi od zwierząt, które nie były żywione paszami genetycznie zmodyfikowanymi.

PRODUKTY Z CERTYFIKATAMI UNIJNYMI

Głównym założeniem systemów jakości żywności w UE jest promowanie zróżnicowanej produkcji rolnej, ochrona nazw produktów przed nadużywaniem i imitacją oraz pomaganie konsumentom w zrozumieniu szczególnego charakteru produktów zarejestrowanych. Podstawowymi znakami służącymi do identyfikacji produktów rolnych i środków spożywczych są: Chroniona Nazwa Pochodzenia i Chronione Oznaczenie Geograficzne (podkreślające związek między jakością a miejscem pochodzenia produktów) oraz Gwarantowana Tradycyjna Specjalność (wyróżniająca ich tradycyjną metodę produkcji). Umieszczony na etykiecie symbol jednego z trzech certyfikatów gwarantuje wyjątkową jakość produktu, wynikającą ze specyficznych uwarunkowań regionalnych, historii czy też unikatowej tradycji wytwarzania.

Do unijnego rejestru Chronionych Nazw Pochodzenia, Chronionych Oznaczeń Geograficznych oraz Gwarantowanych Tradycyjnych Specjalności, wg stanu na wrzesień 2020 r., wpisane zostały 44 polskie produkty.

PRODUKTY CERTYFIKOWANE W RAMACH KRAJOWYCH SYSTEMÓW JAKOŚCI

Żywność oznaczona tymi znakami daje gwarancję ja-

kości dzięki stosowaniu określonych, rygorystycznych metodyk i zasad produkcji, ze szczególnym uwzględnieniem jakości i pochodzenia surowca, z którego jest produkowana.

CERTYFIKOWANE UNIJNE PRODUKTY EKOLOGICZNE

Zamieszczany na etykietach unijny znak jakości wraz z numerem certyfikatu potwierdza, że produkt jest wolny od zanieczyszczeń, chemii i GMO oraz

wytworzony z dbałością o środowisko naturalne ze szczególnym uwzględnieniem: łączenia przyjaznych środowisku praktyk gospodarowania, wspomagania wysokiego stopnia różnorodności biologicznej, wykorzystywania naturalnych procesów oraz zapewniania właściwego dobrostanu zwierząt. Wytwórcy żywności ekologicznej spełniają bardzo restrykcyjne normy produkcyjne, a ich praca jest na bieżąco kontrolowana, dzięki czemu ich produkty cechują się najwyższą na rynku jakością.

Na stronach internetowych www.gov.pl/produktpol-ski, www.polskasmakuje.pl oraz www.gov.pl/rolnictwo/jakosc-zywnosci – dedykowanych producentom i konsumentom – można znaleźć szczegółowe informacje o uznanych przez MRiRW certyfikatach i znakach produktów rolno-spożywczych.

Marcin Wroński

Zastępca Dyrektora Generalnego
KOWR

☎ 22 376 71 76

Zdjęcia: Monticello.Stock.adobe.com, Pantermedia/Photogenica

¹ <http://openresearch.pl/aktualnosci/patriotyzm-konsumencki-coraz-silniejszy-najnowszy-raport/> (odczyt – wrzesień 2020 r.).

² <https://www.cbos.pl/PL/publikacje/raporty.php> (odczyt – wrzesień 2020 r.).

³ <https://granthornton.pl/publikacja/dokad-trafiaja-pieniadze-ktore-wydajemy-w-sklepach/> (odczyt – wrzesień 2020 r.).

Paszportyzacja polskiej żywności

Paszportyzacja polskiej żywności to jedno ze strategicznych działań KOWR, mających na celu wdrażanie innowacyjnych rozwiązań w rolnictwie.

Projekty innowacyjne Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa mają na celu m.in.: poprawę dochodowości gospodarstw rolnych poprzez ułatwienie eksportu produktów rolno-spożywczych i wzmocnienie ich marki. Ich celem jest także zbieranie i optymalne wykorzystanie rzetelnych informacji związanych z występowaniem w produkcji surowców rolnych niekorzystnych zjawisk atmosferycznych, a także danych o żywności na każdym etapie jej wytwarzania. Pozyskiwanie i przetwarzanie informacji oraz tworzenie na ich podstawie wiedzy jest kluczem do sukcesu gospodarczego oraz konkurencyjności przedsiębiorstw.

Realizacja polityki państwa w zakresie wdrażania innowacyjności w rolnictwie i przemyśle spożywczym

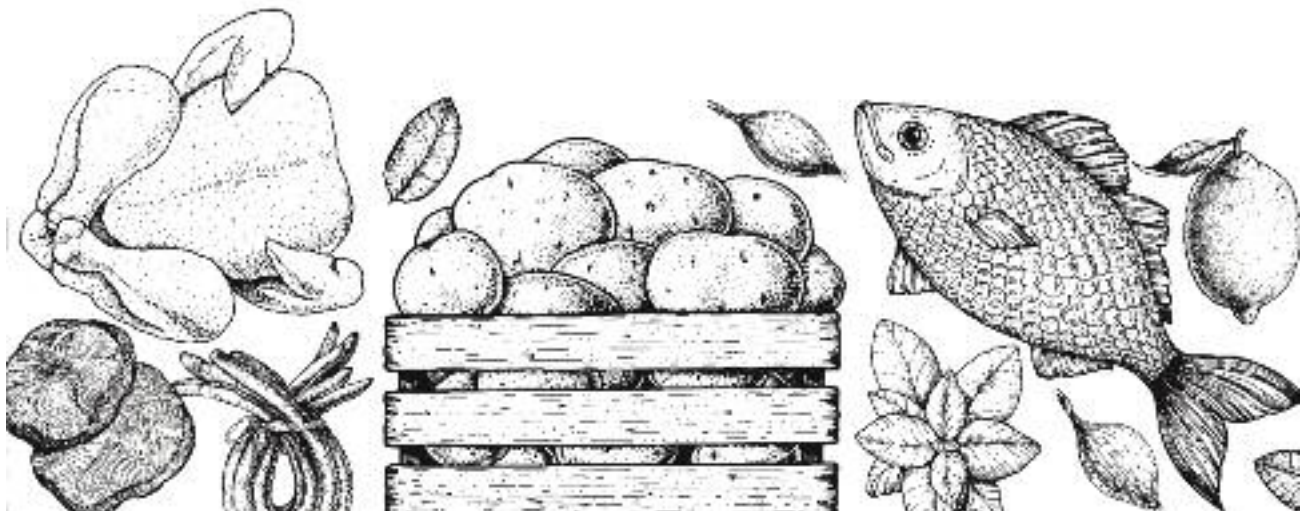
jest jednym z priorytetowych zadań ujętych w „Strategii na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)”.

KOWR, jako agencja wykonawcza polityki rolnej państwa prowadzonej przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, ma ustawowy obowiązek wdrażać i stosować instrumenty wsparcia rolnictwa, prowadzić aktywną politykę rolną oraz dbać o rozwój obszarów wiejskich.

Europejski sektor rolno-spożywczy dąży do unowocześniania całego łańcucha dostaw „od pola do stołu”, dzięki czemu jest w stanie konkurować z podmiotami spoza Europy. *Paszportyzacja polskiej żywności* to projekt, który idealnie wpisuje się w światowy trend zmierzający do zapewnienia wiarygodnej informacji o żywności na każdym etapie łańcucha dostaw, ze

szczególnym uwzględnieniem jej pochodzenia, jakości, zabiegów, jakim została poddana. Rosnące oczekiwania konsumentów w odniesieniu do dostępu do informacji o produktach żywnościowych w coraz większym stopniu wymagają zaangażowania technologii cyfrowych. Tym samym wykorzystanie systemów śledzenia oraz identyfikowania produktów staje się koniecznością gwarantującą polskiemu sektorowi rolno-spożywczemu utrzymanie pozycji liczącego się na świecie dostawcy żywności.

Rewolucja w zarządzaniu bezpieczeństwem i jakością produktów rolno-spożywczych jest nieunikniona. Globalni przetwórcy, dostawcy żywności oraz sieci zajmujące się handlem spożywczym coraz częściej decydują się na testowanie nowych rozwiązań zarówno ze względu na możliwość zwiększenia skuteczności i przejrzystości działania łańcucha dostaw, jak i ze względu na wysokie koszty dotychczasowych metod przechowywania informacji.

Obecnie na świecie systemem śledzenia (*traceability*) objęte są produkty z różnych łańcuchów dostaw (o różnej długości, mniej i bardziej złożonych). Zdecydowano się na przetestowanie drogi dostaw owoców mango oraz chińskiej wieprzowiny od producentów, poprzez magazyny, aż do poszczególnych sklepów. Również polscy uczestnicy łańcucha żywnościowego są w coraz większym stopniu przekonani o celowości implementacji innowacyjnych rozwiązań zmierzających do poprawy przepływu informacji o produkcie.

KOWR, wychodząc naprzeciw oczekiwaniom sektora rolno-spożywczego, zainicjował prace nad koncepcją projektu *Paszportyzacja polskiej żywności*. W tym celu zorganizowano wideokonferencję z blisko 150 uczestnikami z kraju i zagranicy, przedstawicielami producentów rolnych, ekspertów od marketingu, dostawców technologii, a także przedstawicielami administracji. W trakcie spotkania prezentowano koncepcje i możliwość stworzenia lub wykorzystania już istniejących rozwiązań do realizacji wyzwania, jakim jest paszportyzacja żywności. Kolejny krok to pięcioletni warsztaty przy wykorzystaniu metody Design Sprint dedykowane konkretnym grupom in-

teresariuszy, z których dwa już się odbyły. Na początek poświęcono uwagę dwóm wybranym grupom produktów – wołowinie (produkcja zwierzęca) oraz ziemniakowi (produkcja roślinna). Ich efektem będzie wypracowanie koncepcji projektu, a jego wdrożenie – efektem docelowym. Projekt wspierany jest przez zespół GovTech Polska działający przy Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

Projekt ten ma przyczynić się do wzrostu pozytywnego wizerunku produkowanej w Polsce żywności oraz wsparcia zrównoważonego rozwoju branży rolno-spożywczej w zakresie możliwości eksportowych poprzez umocnienie wizerunku polskich marek na arenie międzynarodowej.

Jednocześnie w dobie konsumenta 4.0, podejmującego świadome wybory oraz oczekującego spersonalizowanej oferty produktowej, udostępnienie transparentnej informacji o pochodzeniu produktu, będzie kluczowe podczas procesu dokonywania wyborów zakupowych. Wymierne korzyści z wdrożenia tego projektu mogą czerpać także służby odpowiedzialne za proces kontroli bezpieczeństwa i jakości żywności dzięki ograniczeniu kosztów działań inspekcyjnych. Zastosowanie systemu paszportyza-

cji wyeliminuje także przypadki fałszowania żywności, co zmniejszy konieczność wycofywania partii towarów z łańcucha dostaw i w konsekwencji jej utylizacji.

Obok zastosowania systemu paszportyzacji do identyfikowania słabych ogniw w łańcuchu dostaw, należy wskazać również możliwość jego zastosowania do tworzenia repozytoriów danych w zakresie właściwości produktów rolno-spożywczych, warunków produkcji, środowiskowych oraz społeczno-ekonomicznych aspektów funkcjonowania łańcuchów rolno-żywnościowych, w tym monitorowania uczciwych cen dla rolników.

Resumując, realizacja projektu zapewni większą wiarygodność, przejrzystość i pewność informacji o produktach rolno-spożywczych, a także ograniczy koszty związane z zarządzaniem incydentami w przypadku konieczności wycofania z rynku zakwestionowanych produktów. Ponadto zoptymalizowane zostanie zaangażowanie poszczególnych instytucji do zadań i procesów związanych z zapewnianiem bezpieczeństwa i jakości żywności.

Wydział Medialny
i Rzecznik Prasowy KOWR
☎ 22 376 78 83
Zdjęcie: DiVArts. Stock. adobe. com

KOŚCI I STAWY TEŻ ROLNIKA SPRAWY

BEZPIECZNA WIEŚ

Szanuj zdrowie - dbaj o swój kręgosłup

Przyczyny występowania chorób układu ruchu

- **Nadmierny wysiłek fizyczny** – podnoszenie oraz przenoszenie ładunków o dużej masie i gabarytach, przemieszczanie ładunków w pozycji wymuszonej z jednoczesnym skrętem tułowia, a także zawyżona samoocena możliwości fizycznych człowieka.
 - **Długotrwała praca w wymuszonej pozycji ciała**
 - powtarzalne czynności (częste pochylenia, skręty tułowia, praca na kolanach powodująca obciążenia statyczne), nieodpowiednio przygotowane stanowisko pracy i źle dobrane narzędzia.
 - **Brak odpowiednich środków wspomagających przemieszczanie ładunku** – wózków, taczek itp.
- **Ekspozycja na wibrację ogólną** – dotyczy kierowców ciągników i rolniczych maszyn samobieżnych.
 - **Czas pracy rolnika** – zbyt długa praca powodująca przeciążenia narządu ruchu.
 - **Stres** – jako działanie długofalowe (spiętrzenie prac związanych z okresem zbiorów, kłęski żywiołowe, trudna sytuacja ekonomiczna gospodarstwa, problemy rodzinne).
 - **Praca ze zwierzętami** – możliwość urazów narządu ruchu poprzez szarpnięcie, przygniecenie przez zwierzęta itp.

Rolniku! Uniknij kłopotów zdrowotnych:

- **stosując właściwą technikę podnoszenia i przenoszenia** wg zasady: podnoś ładunki oburącz, jak najbliżej ciała, na zgiętych kolanach, z wyprostowanymi plecami (tułowiem), unikając obciążenia jednostronnego
- **organizując ergonomiczne stanowisko pracy**, które znacznie ułatwi Ci pracę, redukuje do minimum czynności takie jak: skręty i zginanie tułowia, zginanie nadgarstków, unoszenie rąk ponad głowę, łokci ponad obręcz barków poprzez właściwy dobór narzędzi pracy na stanowisku oraz poprzez ich rozmieszczenie w sposób łatwo dostępny
- **ograniczając do minimum ręczne prace transportowe**, korzystaj z narzędzi pomocniczych (wózków, taczek, krządek linowych, transporterów itp.), dziel ładunki na mniejsze części, korzystaj z pomocy drugiej osoby przy przenoszeniu ładunków o większej masie. **Przestrzegaj norm podnoszenia i przenoszenia: praca stała – 12 kg kobiety, 20 kg mężczyźni; praca dorywcza: kobiety – 20 kg, mężczyźni – 50 kg**

- **stosując przerwy w pracy** w celu odciążenia mięśni poprzez odpoczynek lub zmianę rodzaju wykonywanej pracy (praca urozmaicona)
- **dostosowując tempo pracy do swoich możliwości i predyspozycji**
- **kontrolując stan zdrowia**, przynajmniej raz w roku udaj się do lekarza pierwszego kontaktu, zadbaj o systematyczną aktywność ruchową
- **unikając bezpośredniego kontaktu ze zwierzętami**, szczególnie z dużymi osobnikami
- **zapobiegając urazom układu ruchu** – stosuj zawsze czyste obuwie, dostosowane do wykonywanej pracy, usztywniające staw skokowy z podeszwą antypoślizgową. Korzystaj z bezpiecznych drabin przy pracach na wysokości, stosuj zabezpieczenia przed upadkiem (szelki bezpieczeństwa z linką przy pracach na wysokości powyżej 2 m); przy wchodzeniu i schodzeniu z ciągników, maszyn i przyczep korzystaj z drabinek, podestów, uchwytów zamontowanych fabrycznie.

Rolniku! Nie lekceważ bólu, to może być poważna sprawa!

Długotrwałe przeciążenia organizmu mogą dać o sobie znać nawet po kilku latach jako wynik sumy mikro-urazów.

Rolniku! Dźwigaj z głową, mierz siły na zamiary!

Choroby układu ruchu to jedne z najczęściej występujących w społeczeństwie grup schorzeń. Problem ten szczególnie dotyczy rolników. Nasilenia dolegliwości bólowych mogą prowadzić do okresowej lub trwałej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym.

www.krus.gov.pl/zadania-krus/prewencja/

A Partner of

VISION ZERO

Safety.Health.Wellbeing.

Nowe działania prewencyjne KRUS

Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego od niemal 30 lat prowadzi skuteczne działania na rzecz zapobiegania wypadkom przy pracy rolniczej i rolniczym chorobom zawodowym. Do promowania zasad ochrony zdrowia i życia w gospodarstwie rolnym wykorzystuje różne formy działań – szkolenia, pogadanki, konkursy i olimpiady wiedzy o bhp, przeglądy gospodarstw i prac polowych, pokazy, publikacje w środkach masowego przekazu. Oprócz działań odbywających się blisko rolnika – w środowisku jego życia i pracy – Kasa z przekazem prewencyjnym dociera do mieszkańców wsi poprzez różnorodną kampanię i ogólnopolskie konkursy. Spośród tych ostatnich najbardziej znane i popularne to Ogólnokrajowy Konkurs Bezpieczne Gospodarstwo Rolne i Ogólnopolski Konkurs Plastyczny dla Dzieci „Bezpiecznie na Wsi”. I choć dzięki tym konkursom wiedza z zakresu BHP przekazywana jest zarówno starszym, jak i młodszym mieszkańcom wsi, Kasa nie przestaje jedynie na tych pro-

pozycjach upowszechniania zasad bezpiecznej pracy w gospodarstwie rolnym.

W tym roku, trudnym ze względu na sytuację epidemiczną w kraju, niektóre działania prewencyjne Kasy zostały ograniczone, inne przyjęły nową formułę, powstały też zupełnie nowe, niewymagające bezpośredniego kontaktu pracowników Kasy z rolnikami.

Wśród tych nowych aktywności znalazły się: konkurs dla dzieci rolników na rymowankę o bezpieczeństwie w gospodarstwie rolnym oraz konkurs testowy z zakresu bezpiecznej pracy w gospodarstwie rolnym – bezpieczna obsługa zwierząt gospodarskich.

Dobrze się czuję, gdy o bezpieczeństwie rymuję!

W konkursie mogły wziąć udział dzieci w wieku 11-14 lat, których przynajmniej jeden rodzic/opiekun prawny podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników w okresie przyjmowania zgłoszeń do Konkursu. Zadanie konkursowe polegało na ułożeniu rymowanki, promującej prawidłowe nawyki oraz zachowania dzieci związane z pracą i zaba-

wą na terenie gospodarstwa rolnego, a także popularyzującej Wykaz czynności szczególnie niebezpiecznych, związanych z prowadzeniem gospodarstwa rolnego, których nie należy powierzać dzieciom poniżej 16 lat. Termin nadsyłania zgłoszeń minął 31.08.2020 r. 20 laureatów z największą liczbą punktów zostanie uhonorowanych nagrodami rzeczowymi o wartości ok. 300 zł.

Ogólnopolski konkurs testowy z zakresu bezpiecznej pracy w gospodarstwie rolnym – bezpieczna obsługa zwierząt gospodarskich

Uczestnikiem Konkursu mogła być osoba pełnoletnia, podlegająca w dniu rozwiązywania testu ubezpieczeniu społecznemu rolników. Test składał się z 20 pytań – za każdą prawidłową odpowiedź można było uzyskać 1 pkt. Konkurs trwał do 15.09.2020 r. Spośród Uczestników, którzy zdobyli największą liczbę punktów w najkrótszym czasie, zostało wyłonionych stu laureatów. Otrzymają oni nagrody rzeczowe o wartości ok. 500 zł brutto.

Biuro Komunikacji
i Współpracy Międzynarodowej KRUS

☎ 22 592 66 42

Biuletyn informacyjny nr 10/2020 (228). Wydawany przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Redagowany pod kierunkiem Małgorzaty Książyk przy współpracy z kolegium redakcyjnym w składzie: Wojciech Adamczyk, Dorota Białczak, Joanna Czapla, Nina Dobrzyńska, Joanna Gierulska, Monika Grążka, Waldemar Guba, Robert Jakubik, Agnieszka Kłódkowska-Cieślakiewicz, Lidia Kostańska, Magdalena Maciejewska, Paweł Mucha, Michał Rzytki, Magdalena Zasępa.

Opracowywany przez zespół w składzie: Ewa Jaroszewicz, Mariola Marczak.

Współpraca: Alicja Daniluk-Jankowska. **Zdjęcia na I str. okładki oraz str. 1-3:** archiwum MRiRW, Janusz Lipiński.Stock.adobe.com., Schankz.Stock.adobe.com, Grzegorz Polak.Stock.adobe.com.

Redakcja: ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa; tel. (22) 623 11 75, (22) 623 20 68.

Łączność z czytelnikami: Biuro Prasowe MRiRW ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa, e-mail: rzecznik.prasowy@minrol.gov.pl.

Wersja internetowa: <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/opracowania-i-publikacje>; <http://www.arimr.gov.pl/dla-beneficjenta/biblioteka.html>;

ISSN 1233-9784. Podpisano do druku: październik 2020 r.

Nakład: 8000 egz. **Druk:** Zakłady Graficzne TAURUS Roszkowscy Sp. z o.o., Kazimierów, ul. Zastawie 12, 05-074 Halinów.

Redakcja wyraża zgodę na kopiowanie, reprodukowanie i rozpowszechnianie w celach niekomercyjnych, w całości lub w części, materiałów tekstowych. Podmiot korzystający z materiałów tekstowych, opublikowanych na stronach czasopisma, zobowiązany jest do zamieszczenia informacji o ich pochodzeniu.

Zabronione jest kopiowanie, reprodukowanie i rozpowszechnianie materiałów graficznych, tj. ilustracji, rycin, zdjęć, itp.

KUPUJ ŚWIADOMIE

Kupując **PRODUKT POLSKI** masz wpływ,
na **wzrost sprzedaży krajowych produktów**
i zachęcasz producentów
do umieszczania znaku

**PRODUKT
POLSKI**

na swoich artykułach.

Oznaczenie
produktów tym znakiem
jest **DOBROWOLNE**

Wybierając produkt
z tym oznaczeniem,
masz pewność, że został
wytworzony w Polsce
na bazie
krajowych surowców.

więcej na stronie :
www.gov.pl/web/rolnictwo/jakosc-zywnosci

MIĘDZYNARODOWY ROK
ZDROWIA ROŚLIN

2020